

საქართველოს

იმისთანა წმინდა საცმეში,
ბეჭდებიც ბეჭდუდნი სიფყვას,
ცყვილებით და ჭაბუბით ბუბთის
გაფანა ყველა უკადრისდაზგე
უსამაგლესია.

დაარსებულია
1918 წელს.

შაბათი, 30 მარტი, 2013 წელი.
№59 (7186)

რუსკულა

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge

ფასი 50 თეთრი.

პრეზიდენტის დიპლომატიური აბსურდი

თბილისის
საკრებულოში
შექმნილმა სა-
მარცხინო
მდგომარეო-
ბამ, უფრო
სწორად, გუ-
შინდელმა ფა-
რსმა, ცხადი
გახადა, რომ ნაციონალთა პოლი-
ტიკური პირამიდა ჩამოშლის პი-
რასაა. ასე რომ, წყალნაღებულ ნა-
ციონალთა მხრიდან ხავსს ჩაბლა-
უჭება სულ უფრო ამაო ხდება.

თუმცა კონსტიტუცია კრძალავდა და კრძალავს...

რატომ გაასაჩუქრა სააკაშვილმა
სახელმწიფოს ქონება? ④

სახიფათო პროცესი გრძელდება! ⑤

აღიარებულის გაუცხელობის ბაბო,
შუსაქლო, სახელმწიფოს ②
შრომისაგაბრთლოში უჩივლონ

კვირაქალს საკითხავი

ზურაბ გორგილაძე

რამდენიმე
ლექსი
„რჩეულიდან“ ⑥

ზღაპარ იყო...
ზღაპარ იყო...
ღვინო ვსვი და ჩაი ანა,
ამიტომაც ჩემმა ყოფნამ, ჩალაბულად
ჩაიანა!..
რა ყოფილა ეს სიბერე! –
ყველაფერი მიმოსვანა...
გიხაროდეს!
გიხაროდეს!
ჩაის ვსვამ და ღვინოს ანა.

ალიან-ჩალიანი

სააკაშვილი ოჯახთან ერთად ავსიაში იმყოფება

საბარლამენტო უმრავლესობის წევრი გიორგი ვოლსკი სამეგრელო რეგიონში კონფლიქტის თემებზე მომუშავე არასამთავრობო სექტორის წარმომადგენლებს შეხვდა და ქართულ-აფხაზური ურთიერთობების აღდგენაზე მათი მოსაზრებები მოისმინა. შეხვედრის მონაწილეების თქმით, კონფლიქტის დარღვევების ერთ-ერთი რეალური გზა მოსახლეობის დახმარებაა, მაგრამ ეს ვერ მოხდება იმ პირობებში, როცა ადმინისტრაციულ საზღვარზე გადაადგილება პრობლემაა.

ნაცები უკუაქვას პრაზიკინტად არ მოიპოვებენ

„ერთიანი ნაციონალური მოძრაობა“ საპრეზიდენტო კანდიდატად თბილისის მერს გიგი უგულავას არ განიხილავს. როგორც ყურნალისტებს ნაძალადევის რაიონში ადგილობრივ მოსახლეობასთან მათი კანდიდატის წარდგენის შემდეგ დედაქალაქის მერმა გიგი უგულავამ განუცხადა, არ აპირებს პრეზიდენტის პოსტზე კენჭი იყაროს და არც პარტია განიხილავს ამ საკითხს.

— მე ვარ ქალაქის მერი, არჩეული პირდაპირი წესით 2014 წლამდე. მაქვს უამრავი გეგმა, პროექტი, რომლებიც დანერგულია, სოციალური, ინფრასტრუქტურული პროექტები, რომლებიც უნდა მივიღო 2014 წლამდე და, შესაბამისად, მომდევნო მერმა, რომელსაც აირჩევს ქალაქი, იმან გადაიბაროს. ეს თანამდებობა რომ მიკავებ, ჩემთვის დიდი პატივი და გამოწვევაა. შესაბამისად, არსად წახვალს არ ვაპირებ, რაც არ უნდა სხვა თანამდებობა მიმიადგევი ჩანდეს ვინმესთვის, — აღნიშნა დედაქალაქის მერმა.

„ტფილისის ჰამპარს“

ახალი თავმჯდომარე კვავს

„ტფილისის ჰამპარს“ ახალი თავმჯდომარე კვავს. ალექსანდრე ელისაშვილი თამარ ამაშუკელმა შეცვალა. „ტფილისის ჰამპარს“ წესდების მიხედვით, თავმჯდომარეს გამგეობის წევრები 3 წელიწადში ერთხელ ირჩევენ. ალექსანდრე ელისაშვილის ზედინდელ ორჯერ ეკავა ორგანიზაციის ხელმძღვანელის თანამდებობა. თამარ ამაშუკელი განათლებით ხელოვნებათმცოდნეა. თბილისზე მზურნველთა გაერთიანება „ტფილისის ჰამპარს“ 2006 დაარსდა. მისი მიზანია თბილისის ურბანული მემკვიდრეობის დაცვაა.

ინტერპრესი

სახალხო დიპლომატია

კონფლიქტის მოგვარების გზა

სახალხო დიპლომატიის განვითარება ქართველებსა და აფხაზებს შორის, ამის უმთავრეს ხელს შეწყობს. აფხაზების მიერ დატოვებული ტერიტორიების შესახებ საქართველოს კანონის ასახვებს.

ქართველთა 40 წელს გადასულია ყველა აფხაზმა ბრწყინვალედ იცის ქართული ენა. ჩვენ ტრადიციებით ერთი ვართ. დღესაც მეგრული ქალი აფხაზ ვაჟზე ქორწინდება, შემდეგ ეს ქართული მამაკაცი გადაჰყავთ აფხაზეთში და მიდის ქორწინდება. ეს შერიგების ერთ-ერთი გზაა, — ამბობს ოთარ აძინბაია.

ასოციაცია „მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასიის“ ხელმძღვანელის ალუ გამახარიას თქმით, სამეგრელოდან უნდა დაიწყოს

სახალხო დიპლომატიის განვითარება ქართველებსა და აფხაზებს შორის, ამის უმთავრეს ხელს შეწყობს. აფხაზების მიერ დატოვებული ტერიტორიების შესახებ საქართველოს კანონის ასახვებს.

„ამ კანონმა სერიოზული დარტყმა მიაყენა ქართულ-აფხაზურ ეკონომიკურ კავშირებს. დღეს მოქმედი კანონმდებლობით, ყოველგვარი ეკონომიკური აქტივობა ისჯება. ოკუპანტი თავის ადგილზე და თავის საქმეს აკეთებს. ეს კანონი ზღუდავს არა ოკუპანტს, არამედ გვზღუდავს ჩვენ. ამიტომ ამ კუთხით რაღაც გასაკეთებელია.“

პარლამენტის წევრის გიორგი ვოლსკის განცხადებით, სახალხო დიპლომატიაზე ადრეც ხშირად საუბრობდნენ, მაგრამ დღეს მოსმინა იმ ადამიანების მოსაზრებები, რომლებსაც რეალურად საქმის კეთება შეუძლიათ.

ბები, რომლებსაც რეალურად საქმის კეთება შეუძლიათ.

„საზოგადოება საკმარისად ინფორმირებულია, თუ რა ხდება საქართველოში და რა ხდება მსოფლიოში. საკმაოდ საინტერესო წინადადებები მოვისმინეთ. განსაკუთრებით საინტერესო იმ ადამიანების მოსაზრებებია, რომლებიც აფხაზეთიდან არიან და ურთიერთობები და კავშირები ახსოვთ და ისევ აქვთ. იმედია, ამ ან მომდევნო თვის ბოლოს ჩვენ შევაჯერებთ მიღე-

ბულ წინადადებებს და რაღაც სტრატეგიული გეგმის სახით წარმოვადგინო“, — განაცხადა ვოლსკიმ.

კონფლიქტების საკითხების განხილვა ასოციაცია „მშვიდობიანი და საქმიანი კავკასიის“, „ახალგაზრდა იურისტთა ასოციაციის“ ქუთაისის წარმომადგენლობისა და საზოგადოება „ზუგდიდელის“ ინიციატივით მოეწყო. საკითხების განხილვა დღეიდან გურიის, შემდეგ აჭარასა და იმერეთშია დაგეგმილი. ზუგდიდში გამართულ შეხვედრას არასამთავრობო სექტორთან ერთად ზუგდიდის გამგებლის მოვალეობის დროებით შესრულებელი ედიშერ თოლორაიაც დაესწრო.

თამარ ზანთარია რადიო „თავისუფლება“

შიდა ვალი

ალიარბულის გაუცემლობის გამო, უსაქლოა, სახელმწიფოს მშრომელთა უზიგლონ

საბჭოთა ანაბრების საკითხი ბევრ პოსტსაბჭოთა, ახლად შექმნილ ქვეყანას მძიმე ტვირთად დაანება. ბევრმა შიდა ვალად აღიარა და გადახდა დაიწყო, ზოგმა, მართალია, არ აღიარა შიდა ვალად, მაგრამ რაღაც თანხის (მიზერულის) გადახდა მაინც მოუწია. ყოფილ საბჭოეთში ანაბრების საკითხი ყველაზე ორგანიზებულად ლიტვამ და ყაზახეთმა მოაგვარეს.

პირველმა პრივატიზაციიდან შესული თანხების 80 პროცენტი სწორედ მანაბრეთა ვალების დასაფარად წარმართა. ყაზახებმა სხვა გზას მიმართეს — მათ გამოუშვეს ობლიგაციები 100 დოლარი ყოველ 15 ათას რუსულ რუბლში.

ყველაზე დიდი თანხა საბჭოთა მანაბრეებისათვის ყოფილი „ძმური კავშირიდან“ აზერბაიჯანს აქვს გამოყოფილი — 1 მლრდ 264 მლნ 100 ათასი დოლარი, რომლისგანაც ადგილობრივმა „კაპიტალბანკმა“ უკვე გასცა 101 მლნ 265 ათასი დოლარის ეკვივალენტი აზერბაიჯანულ მანათებში. გადახდის სხვადასხვა წესები აქვთ შემოღებული სომხეთს, ბელარუსს, თურქმენეთს და ა. შ.

სოლიდურ თანხებს გაცემენ რუსეთშიც. იქ საბჭოთა ანაბ-

რებზე თანხების გაცემა ჯერ კიდევ 1996 წლიდან დაიწყო, მაგრამ ხშირი მიგრაციისა და გაუმართავი სტატისტიკური სამსახურის გამო, ჯერჯერობით, მანაბრეთა მხოლოდ ნახევარია დაკმაყოფილებული.

რა ხდება საბჭოთა დღისათვის ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკებში მხოლოდ საქართველო, სადაც ძვრაც კი არ არის საბჭოთა ანაბრებთან მიმართებაში.

გამსახურების პერიოდში მხოლოდ სადღაც თუ გაიჟღერებდა ეს საკითხი. მაშინ არ გვერდისაკუთარი ვალუტა, დამოუკიდებელი საბანკო სისტემა და ა. შ.

მოქალაქეთა კავშირის მმართველობის პერიოდში შევარდნამ, მართალია, აღიარა საბჭოთა ანაბრები შიდა ვალად, მაგრამ აღიარების იქით საქმე არ წასულა. უფრო მეტიც, გაქნილ თაღლითთა ერთმა ჯგუფმა, პირამიდული წესით მოქმედი კომერციული ბანკების მეშვეობით, მოახერხა ათასობით თანამემამულის გადაადებით ასეულობით მილიონი დოლარის მითვისება. ის პირები და ფული დღესაც ფიგურირებენ ქართული ბიზნესის სივრცესა და საბანკო სისტემაში. მაგრამ კარგა ხნის განმავლობა-

ში ამ საკითხით (მიუხედავად დაზარალებულ მანაბრეთა მოთხოვნისა), არავინ დაინტერესებულა. იმის გამო, რომ მოქალაქეებს პირდაპირი კონტაქტები ჰქონდათ კომერციულ და არა სახელმწიფო ბანკებთან, ამ უკანასკნელმა მოტყუებულთა თანხები არ სცნო შიდა ვალად.

იქნებ ახალი ხელისუფლება მაინც დაინტერესდეს ზოგიერთი დღეს მოქმედი კომერციული ბანკის პირველი პირებითა და მათ მიერ შექმნილი კერძო

ბანკების საწყისი კაპიტალის წარმომავლობით? „ნაცების“ ხელისუფლებაში მოსვლის წინ, მათ წინასაარჩევნო პროგრამაში სახელწოდებ-

ით „ნაციონალური მოძრაობის ხელშეკრულება საქართველოსთან“, ერთ-ერთი პუნქტი სწორედ საბჭოთა ანაბრების დაბრუნება იყო. თუმცა ხელი-სუფლებაში მოსვლის შემდეგ ამ საკითხის მხოლოდ რიტორიკის დონეზე წამოიწვეა სააკაშვილის გუნდს მარტო არჩევნების წინ აგონდებოდა.

რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს კოალიცია „ქართულ ოცნებას“ წინასაარჩევნო პროგრამაში არც კი ჰქონია შეტანილი საბჭოთა ანაბრების დაბრუნების საკითხი. ექსპერტი ეკონომიკის საკითხებში გიორგი კალანდაძე ამბობს, რომ ყველა ყოფილმა საბჭოთა რესპუბლიკამ მეტნაკლებად დაიწყო ამ საკითხის მოგვარება. ზოგმა დაასრულა კიდევაც. საქართველოს შიდა ვალად კი აქვს აღიარებული ანაბრები, მაგრამ არ არსებობს კონკრეტული სქემა და მეთოდიკა და არც მზაობა ანაბრების გაცემისა. სხვაგან ვინც არ აღიარა შიდა ვალად, რაღაც კომპენსაციებს

მაინც გაცემენ. ჩვენთან ამ თემაზე საერთოდ საუბარიც არ არის.

გიორგი კალანდაძის მოსაზრებით, საბჭოური ანაბრების საკითხი არის სახელმწიფოს პრობლემა, რაც სისტემურია. ამ თანხების გაცემა არის რთული და ხანგრძლივი პროცესი, პლუს დიდ თანხებთან დაკავშირებული. რუსეთმა პროცესი 17 წლის წინათ დაიწყო და ჯერჯერობით საქმე ნახევარმდეც არა აქვს მიყვანილი.

ანაბრების საკითხის მიჩუმათება სახელმწიფოს მხრიდან უსამართლობაა. წინა ხელისუფლებმა მას გვერდი აუარეს. მაგრამ საქმე გასავეთებელია და თანხები ადრე თუ გვიან უნდა დაბრუნდეს, — მიიჩნევს ექსპერტი.

იურისტი გიორგი გიორგაძე კი აცხადებს, რომ როდესაც სახელმწიფომ ანაბრები შიდა ვალში აიღო, მან მანაბრეების წინაშე თანხების გადახდის თაობაზე იურიდიული პასუხისმგებლობა აიღო. დაზარალებულმა ევროსასამართლოში რომ იჩივლონ და დაავალეს ხელისუფლებას განსაზღვროს ვადები, თანხები და სხვა პროცედურები. ამგვარი იძულებითი დავალების მიღება ახალი მთავრობისთვის სიღის განცენის ტოლფასი იქნება, რისი მომხრეებიც და მსურველებიც საქართველოში საკმაოდ მოიპოვებინ, — ამბობს გიორგაძე.

ზაზა ბილიძე

კაპრიზი თუ სარმა?

ელჩების დანიშვნა ჭინაურება

პარლამენტის საგარეო ურთიერთობათა კომიტეტის თავმჯდომარის თედო ჯაფარიძის განცხადებით, რასაც პრეზიდენტი აკეთებს, ეს დიპლომატიური აბსურდია. ასე შეაფასა ჯაფარიძემ პრეზიდენტის გადაწყვეტილება, რომლის თანახმადაც, პარლამენტის დასამტკიცებლად მხოლოდ სუთი ახალი ელჩის კანდიდატურა გადაეგზავნა.

თედო ჯაფარიძის თქმით, დიდი ხანია, იგი დიპლომატიური სფეროში ტრიალებს და მსგავსი რამ არ სმენია და ცალკეული ქვეყნების მხრიდან ეს აღიქმება, რომ ქართულ მხარეს უბრალოდ არ სჭირდება იმ ქვეყნებში ელჩები. თედო ჯაფარიძე აცხადებს, რომ დიპლომატიური უწყებების ხელმძღვანელების დანიშვნა ისედაც გრძელვადიანი პროცედურაა და მისი კიდევ უფრო გაჭიანურება გაუგებარია. ელჩები, რომლებიც ამჟამად დაინიშნენ, კიდევ 1-2 თვის განმავლობაში ვერ შეუდგებიან თავიანთ საქმიანობას.

პრობლემას ისიც ამბობს, რომ ჩვენ არ გვყავს ელჩები ისეთ მნიშვნელოვან საერთაშორისო ორგანიზაციებში და ქვეყნებში, როგორცაა გაერო, გერმანია და თუნდაც დიდი ბრიტანეთი. მაგალითად, დიდ ბრიტანეთში, სადაც ჯერ კიდევ წარდგენილი არ არის ელჩის კანდიდატურა, 7-8 თვის განმავლობაში ელჩი არ გვევლინება. ეს მაშინ, როცა საგარეო საქმეთა მინისტრმა მიაი ფანჯიკიძემ საქართველოს პრეზიდენტს 17 ქვეყანაში ელჩის შეცვლის თხოვნით ჯერ კიდევ გასული წლის ნოემბერში მიმართა.

პირველ ეტაპზე, პრეზიდენტმა საკანონმდებლო ორგანოს 9 ელჩის (ბელგიაში ელჩი და ევროკავშირში საქართველოს წარმომადგენელი – ნატო საბანაძე, უკრაინაში – მისიელ უკლება, საფრანგეთში – ეკატერინე სირაძე-დელონე, აშშ-ში – არჩილ გეგუშიძე, უნგრეთში – ზაზა კანდელაკი, ავსტრიაში – კონსტანტინე ზალდასტანიშვილი, ლატვიაში – თეიმურაზ ჯანჯალია, ჩეხეთში – ზაალ გოცხაძე, იტალიაში – კარლო სინარულიძე) კანდიდატურა წარუდგინა, რომლებიც პარლამენტმა 20 თებერვალს დაამტკიცა.

სულ ახლახან კი პრეზიდენტმა პარლამენტს წარუდგინა კიდევ ხუთი დიპლომატიური წარმომადგენლის ხელმძღვანელთა კანდიდატურები: **სათუნა სალუქვაძე** – ლიტვის რესპუბლიკის საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩის თანამდებობაზე, **ზურაბ პატარაძე** – ყაზახეთის რესპუბლიკაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩის თანამდებობაზე, **ირაკლი კოპლატაძე** – თურქეთის რესპუბლიკაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩის თანამდებობაზე, **თეიმურაზ შარაშენიძე** – აზერბაიჯანის რესპუბლიკაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩის თანამდებობაზე და **კონსტანტინე კორკელია** – ევროპის საბჭოსთან საქართველოს მუდმივი წარმომადგენლის თანამდებობაზე.

რაც შეეხება სააკაშვილის მიერ თავის დროზე დაწინაურებულ ელჩებს, ისინი პოლიტიკურ მისიას რომ უფრო ასრულებდნენ, ეს კოტე გაბაშვილის განცხადებამაც ცხადყო. **საქართველოს ყოფილი ელჩი იტალიაში, რომელიც, ამავდროულად, „ნაცმოძრაობის“ ერთ-ერთი აქტიური სახის გოკა გაბაშვილის მამაა, თანამდებობიდან წასვლის მიზნად ქვეყნის საგარეო კურსის დაუბალანსებლობას ასახელებს და რუსეთთან ურთიერთობის აღდგენის მოტივს იშველიებს, რომლის მიმართაც სკეპტიციზმს გამოხატავს. თანაც, განმარტავს, რომ რთულია ისეთი დავალებების შესრულება, რომელსაც არ ეთანხმები და არ გჯერა.**

პრეზიდენტის დიპლომატიური აბსურდი

ჩვენ დავინტერესდით, პოლიტიკური დავალებების გარდა, ასრულებდა თუ არა კოტე გაბაშვილი დიპლომატიის მოვალეობას, ასევე, – რატომ აჭიანურებს პრეზიდენტი ელჩების დანიშვნას და სადამდე უნდა ვიყოთ ელჩების მოვალეობის შემსრულებლების, ანუ დროებითი რწმუნებულების მამრ?! ამ საკითხებზე For.ge ყოფილ დიპლომატებსა და პოლიტიკოსებს ესაუბრა.

ასევე, შევეცადეთ, გაგვერკვია, რატომ არ თანხმდება სააკაშვილი ბულგარეთში, ჩინეთში, გაერთიანებულ სამეფოში, გერმანიასა და გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში საგარეო საქმეთა სამინისტროს მიერ შეთავაზებული ელჩების დანიშვნას?!
უკვე ცნობილია, რომ დიდ ბრიტანეთსა და ჩრდილოეთ ირლანდიის გაერთიანებულ სამეფოში, ასევე, ირლანდიაში საქართველოს ელჩის პოსტზე **თედო ჯაფარიძის** კანდიდატურაა წარდგენილი, ბულგარეთში – **ზურაბ ბერიძე**, ჩინეთში – **დევიდ აფციაური**, გერმანიაში – **ლადო ჭანტურია**, ხოლო გაეროსთან საქართველოს მუდმივი წარმომადგენლის თანამდებობაზე – **კახა იმნაძე**.

პარლამენტის ვიცე-სპიკერი ზურაბ აბაშიძე აცხადებს, რომ, ცხადია, ხანგრძლივად არ უნდა გაგრძელდეს ელჩების დანიშვნის პროცესი, რადგან საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო არის მთავარი უწყება, რომელიც განსაზღვრავს და არჩევს საკადრო პოლიტიკას. პარლამენტის მიერ ელჩების დამტკიცება ამ საკადრო პოლიტიკის ყველაზე მნიშვნელოვანი ნაწილია. თუმცა, რა თქმა უნდა, მოქმედი პრეზიდენტი სააკაშვილი ჩართულია ამ პროცესში და სურს, თავისი „წვლილი“ შეიტანოს და ძალიან დააბრკოლოს ელჩების დანიშვნის პროცესი. ამით სააკაშვილი ცდილობს, პირობითი ხელოვნური მუხურუქები ყველგან შექმნას.

ზურაბ აბაშიძე აცხადებს, რომ, ამავდროულად, საქართველოს მთავრობის ინიციატივით, ინიცირებულია კანონპროექტი, რომ აღნიშნული პროცედურები გადაიხედოს და ძალიან დეტალურად იყოს განვრცობილი. ამდენად, იგი იმედოვნებს, რომ ამ კანონს მალე მივიღებთ და ბევრი საკითხი მალე მოგვარდება. უბრალოდ, დროის ამბავია ყველაფერი.

რაც შეეხება ელჩობის კანდიდატურებს, ზურაბ აბაშიძე აცხადებს, რომ ახალი კანდიდატურები მნიშვნელოვანი ბიოგრაფიის მქონე ადამიანები არიან და აქცენტი კეთდება პროფესიონალ დიპლომატებზე, რომლებიც თავიანთი საქმე იციან. მთავარი კი ის არის, რომ ეს ადამიანები პარტიული წარმომადგენლები არ არიან.

რაც შეეხება კოტე გაბაშვილის განცხადებას, ზურაბ აბაშიძის მიხედვით, რომ კოტე გაბაშვილი ძალიან სუბიექტურ დამოკიდებულებას გამოხატავს. რეალურად, ის მხარეა და მისი ყორადი მოსაზრებით, კოტე გაბაშვილი არც არასდროს ყოფილა ქვეყნის წარმომადგენელი.

საპარლამენტო უმრავლესობის წევრის გია ვოლსკის აზრით, სააკაშვილს ადვილად არაფრის დათმობა არ უნდა და ელჩების მორიგ დამტკიცებაზეც გარკვეულ

პრობლემებს ქმნის. ამით სააკაშვილი რატომღაც ფიქრობს, რომ პრობლემის შექმნა – ეს არის ურთიერთობათა მიღებული ფორმა. ეს ურთიერთობა კი მაინცდამაინც კოაბიტაციურად არ გამოიყურება და საქმიან წერილზე საქმიანი პასუხის მიწერა პრობლემა არ იყო.

„არ ვარ განწყობილი, ნაციონალებს რამე დავაბრალო, მაგრამ ფიცი მწამს, ბოლო მაკვირვებს. არ შეიძლება, ამდენ ხანს სახელმწიფო სრულფასოვანი წარმომადგენლის გარეშე დარჩეს, რადგან ეს არის ხელშეშლის გარკვეული ფორმა. რაც შეეხება კოტე გაბაშვილის განცხადებას, როგორც წესი, ისეთი დავალების მიღება, რომელიც ელჩს სახელმწიფოებრივად არ მიაჩნია, ელჩს მორალურად ავალებს, რომ ამის შესახებ განაცხადოს და გადადგეს. თუმცა რასთან დავაპირებით ასახელებს კოტე გაბაშვილი თანამდებობიდან წასვლის მიზნად ქვეყნის საგარეო კურსის დაუბალანსებლობას, ვერ ვხვდები. დავალება მიიღო ასეთი? კოტე გაბაშვილი არ არის ის ადამიანი, რომელმაც უნდა შეაფასოს რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობები. სწორედ ახლა ვკითხულობდი ბრიტანეთის, ევროპული ქვეყნების და აშშ-ის ოფიციალურ პოზიციას. ეს არის ის აუცილებლობა, რასაც და აშშ ჩვენგან ითხოვს და ამ წინადადებას გვთავაზობს“, – აცხადებს გია ვოლსკი.

მისი თქმით, საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის მოგვარებით დაინტერესებულია მსოფლიო და ეს იმით არ არის განპირობებული, რომ მაინცდამაინც ბიძინა ივანიშვილის პოლიტიკას უჭერენ მხარს. უპირველესად, დასავლეთს ამ პრობლემის მოგვარება საკუთარი პრაგმატული ინტერესებიდან გამომდინარე აინტერესებს, კავკასიაში უსაფრთხო ატმოსფეროს შექმნის მიზნით იძლევიან ასეთ რეკომენდაციებს.

საერთაშორისო სავაჭრო ორგანიზაციაში რუსეთის გაერთიანების თემაც რომ გავიხსენოთ, გია ვოლსკი აცხადებს, რომ სწორედ საერთაშორისო თანამეგობრობამ დასვა ამის აუცილებლობა. ამდენად, რუსეთი აუცილებლად უნდა იყოს ჩართული მოლაპარაკებების გარკვეულ ფორმატში.

„ნაციონალური მოძრაობა“ მიეჩნება, რომ საკუთარი პარტიული ინტერესები წინა პლანზე ყოფილიყო წამოწეული. ამის მრავალი მაგალითი გვაქვს, როდესაც ელჩები, განსაკუთრებით, წინასაარჩევნო პერიოდში დარბობდნენ და „ქართული ოცნების“ მადისკრედიტებელ მასალას არიგებდნენ დელეგაციებში. ახლაც დიპლომატიის არსებობა კონკრეტულ ქვეყანაში არის ერთ-ერთი ბერკეტი, რომლითაც „ნაციონალური მოძრაობა“ ცდილობს იმის დადასტურებას, რომ მას გაგვედოს ისევ შემორჩა. ეს კი სახელმწიფო ინტერესების საწინააღმდეგოდ მუშაობს“, – აცხადებს გია ვოლსკი.

ჩვენი შეკითხვის საპასუხოდ, თუ რატომ აჭიანურებს პრეზიდენტი ელჩების დამტკიცებას, საპარლამენტო უმცირესობის წევრი დავით დარჩიაშვილი აცხადებს, რომ მთავარი ამოცანაა, შევჯერდეთ კონსტიტუციას, საერთო სასამართლოებზე და საზოგადოებრივ მაუწყებელზე. სწორედ ეს არის მნიშვნელოვანი ინსტიტუტები. ასევე, უნდა მოვრჩეთ იმ სურათის შექმნას, როცა უნივერსიტეტის ავტონომიასაც დაემუქრა საშიშროება. ამდენად, დავით დარჩიაშვილის აზრით, ეს პრობლემა გადასაწყვეტი და პრეზიდენტი მაქსიმალურად უფრო ამ საკითხებშია ჩართული.

რაც შეეხება დიპლომატიის დანიშვნის დაბრკოლების მიზეზებს, დავით დარჩიაშვილს არ მიაჩნია, რაიმე განსაკუთრებულად სკანდალური ხდებოდა. მეტიც, მისი აზრით, დიპლომატიური კორპუსი, დიპლომატიური მისიები და მათი მოვალეობის შემსრულებლები მუშაობენ და მომავალშიც დაინიშნებიან ელჩები.

შეძლო თუ არა პრეზიდენტს, სურვილის შემთხვევაში, ბევრად უფრო დარჩიაშვილად განეხილა ელჩების დანიშვნის საკითხი, ამასთან დაკავშირებითაც დავით დარჩიაშვილი აცხადებს, რომ სამუშაო ვითარებაში უნდა ემსჯელოს ამის შესახებ და საგარეო საქმეთა სამინისტროს არ უნდა ეთაკილებოდეს პრეზიდენტის ადმინისტრაციასთან მჭიდრო თანამშრომლობითი ურთიერთობები.

მარიამ ლოლაშვილი

ალიან-ჩალიანი

ალექსანდრე ანჟაბი – ქართულ ეკლესიასთან სულიერი კავშირი აღარ აღსდგება

აზნაზურში მედიის ინფორმაციით, ამის შესახებ აფხაზეთის დე ფაქტო პრეზიდენტმა ალექსანდრე ანჟაბმა სოჭში სასულიერო პირებთან შეხვედრაზე განაცხადა. მათი ინფორმაციით, ამ შეხვედრას ბორჯომისა და ბაკურთის ეპარქიის მიტროპოლიტი, მეუფე სერაფიმე, ასევე მისკოვი და სრულიად რუსეთის სამატრიარქოს საგარეო ურთიერთობათა დეპარტამენტის ხელმძღვანელი, მიტროპოლიტი ილარიონი და სხვები ესწრებოდნენ.

შეხვედრაზე დე ფაქტო პრეზიდენტმა ანჟაბმა განაცხადა, რომ სულიერი კავშირი აფხაზეთის მართლმადიდებელ სასულიერო პირებს, აფხაზ ხალხსა და საქართველოს მართლმადიდებელ ეკლესიას შორის დიდი ხანია დაიკარგა და აღარ აღსდგება.

მეუფე სერაფიმე კი საზოგადოებას სამშვიდობო ღვთისმსახურების აუცილებლობას, რომელიც მიმართულია ხალხებს შორის მეგობრობის გამყარებისკენ.

როგორც რუსეთის საპატრიარქოს წარმომადგენელმა

აღნიშნა, ის დარწმუნებულია, რომ პრობლემების გადაწყვეტის გზა შეიძლება მოიძებნოს მხოლოდ ეკლესიური კანონების დაცვით.

ოსკამა მხარე დაქვემდებარებული მოხარული გაათავისუფლა

ოსკამა მხარეში სამი დღის წინ დაკავებული 18 წლის უშანგი დოთიაშვილი გაათავისუფლა. როგორც „ინტერპრესნიუსის“ რეგონული კორესპონდენტი იტყობინება, ე.წ. საზღვრისპირა სოფლის მკვიდრი ახალგაზრდა, რუსმა მესაზღვრეებმა საცხოვრებელი სახლიდან ასიოდ მეტრის დაშორებით დააკავეს. სამდღიანი მოლაპარაკებების შედეგად, ოსკამა მხარეში ენგურის საგზაო პუნქტში დოთიაშვილი ქართველ სამართალდამცავებს გადასცა.

გათავისუფლებულის თქმით, რუსმა მესაზღვრეებმა იგი ჯერ დროის მილიციაში, შემდეგ კი ცხინვალში გადაიყვანეს.

უშანგი დოთიაშვილის განცხადებით, მასზე ცხინვალის სამატიმროში არანაირი ზეწოლა არ განხორციელებულა. ოსურ მხარესთან მოლაპარაკებებს შიდა ქართლის სამ-

ხარეო პოლიცია და შს სამინისტროს ანალიტიკური დეპარტამენტი აწარმოებდა. აღნიშნული მოლაპარაკებების საფუძველზე, ოსმა ე.წ. ძალოვნებმა ქართულ მხარეს კიდევ ორი დაკავებული – შუბითიძე და ჯეირანაშვილი გადმოსცეს.

დავნილავისთვის უფასო ინგლისური

ოქაშინის რაიონის ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრომ „კემბრიჯ უნივერსიტეტის“ თანამშრომლობის მემორანდუმში გააფორმა. შეთანხმების მიხედვით, დასავლეთ ევროპული ენების ცენტრი „კემბრიჯ უნივერსიტეტის“ მიხედვით მცხოვრებ სოციალურად დაუცველ აბიტურენტებს (თვეში 5 მოსწავლე) ინგლისურ ენას უფასოდ ასწავლის.

მემორანდუმის საფუძველზე მიღებული მოსწავლის ოჯახის წევრები 20%-იანი ფასდაკლებითაც ისარგებლებენ.

ცენტრი აბიტურენტებს ტესტირების საფუძველზე მიიღებს. ტესტირება 15 აპრილიდან დაიწყება და თვის ბოლომდე გაგრძელდება.

ინტერპრესი

ჟურნალისტური გამოძიება

მშენებელი, გვეჯეროდეს, რომ საქართველოს მოსახლეობის უმრავლესობა გულწრფელად გმობს ნაციონალური სააკაშვილისტების მიერ 2004-2012 წლებში ქვეყნის წინააღმდეგ ჩადენილ ანტიკონსტიტუციურ ქმედებებს.

ჩვენი ჟურნალისტური გამოძიების თემა სწორედ ამას ეხება. კერძოდ, სააკაშვილის კანონსაწინააღმდეგო ქმედებებს, რომლებიც უკავშირდებათ 2007 წლამდე სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ენერგობიექტების გასხვისებას, რამაც უდიდესი ზარალი და ზიანი მიადგინა ჩვენს ქვეყანას.

თუქსა კონსტიტუსია კრძალავდა და კრძალავს...

რაბომ გაასაჩუქრა სააკაშვილმა სახელმწიფოს ქონება?

ტივთა გასხვისების ორი საერთაშორისო ტენდერი.

ამ ტენდერებში მონაწილეობა მიიღო ერთადერთმა იურიდიულმა პირმა — „ენერგოპრომ“, რომელსაც ხელისუფლება ოფიციალურად აცხადებდა ჩეხეთის საწარმო-კომერციულ იურიდიულ პირად.

პირველ ტენდერში სწორედ ამ ორგანიზაციამ გაიმარჯვა და მანვე დაასახელა ამ ობიექტების შესასყიდი ფასი — 328 მილიონი აშშ დოლარი.

ეს თანხა, იმ დროისთვის მოქმედი კანონის მიხედვით, მას უნდა გადაეხადა ტენდერის დასრულებიდან ერთი თვის ვადაში, მაგრამ მას იგი არ გადაუხდია...

ამის გამო, იმავე კანონის საფუძველზე, ტენდერის ორგანიზატორს ბათილად უნდა ეცნო „ენერგოპრომის“ გამარჯვება, რაც მას არ გაუკეთებია.

სანაცვლოდ მან ხსენებულ ობიექტებთან დაკავშირებით მოკლე დროში გამოაცხადა რიგითი მეორე ტენდერი, რომელშიც, კანონის საფუძველზე, მას ამ

ტენდერის მონაწილედ „ენერგოპრომ“ არ უნდა დაეშვა, მაგრამ მოხდა საპირისპირო და მეორე ტენდერშიც გამარჯვებულად ისევ „ენერგოპრომ“ გამოაცხადა, რომელმაც შესასყიდი ობიექტების ღირებულება — 127 მილიონი აშშ დოლარი დაასახელა.

„ენერგოპრომ“ არც ამჯერად გადაიხადა თანხა, რის გამოც, ორგანიზატორს უთუოდ უნდა გაეზათილებინა უკვე მეორე ტენდერის შედეგებიც, მაგრამ...

2007 წლის 2 თებერვალს მ.სააკაშვილმა გამოსცა № 35 ბრძანებულება „სახელმწიფო ენერგობიექტების აქტივების პირდაპირი მიყიდვის ფორმით პრივატიზების შესახებ“. დასახელებული არიან — „ლაჯანურჰესი“, „როინჰესი“,

ენერგობიექტების ღირებულების თანხა. თუმცა, ჩვენთვის უცნობია, ამის შემდეგ მინც გადაიხადა თუ არა მან ეს თანხა.

თუმცა, ორმეტი გადამხდა, სააკაშვილის მემკვიდრით რეალურად მოხდა ამ ობიექტების არა გასხვისება, არამედ გაჩუქება, რაც უდავოა.

იმავე განვარდულებით „ენერგოპრომ“ სიმბოლურ ფასად (ერთი ათასი აშშ დოლარი) მიყიდა იმ დროისთვის სახელმწიფო საკუთრებაში მყოფი ხსენებული ექვსი ჰესის, „საქართველოს გაერთიანებული ენერგოსადისტრიბუციო კომპანიის“ და შპს „აჭარა ენერჯოს“ აქტივები, რომლებიც (სხვადასხვა დანიშნულების შენობა-ნაგებობები, მიწები და ა.შ.) ხსენებული ტენდერების ჩატარების დროს გასხვისებული ობიექტების აქტივებში არ ირიცხებოდნენ.

განვარდულების გამოცემისას, საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტროს შეფასებით, დამატებით გასაჩუქრებული უძრავი ქონების საბალანსო ღირებულება რამდენიმე ასობით მილიონი ლარი იყო.

საზგასმით აღვნიშნავთ, რომ „ენერგოპრომისთვის“ „გაჩუქებული“ ენერგობიექტების მიერ გამოძახებული პროდუქტა — ელექტროენერჯია საქართველოში სარგებლობდა და დღესაც სარგებლობს 100-პროცენტული მოთხოვნილებით.

მიხეილ სააკაშვილი და საქართველოს ეკონომიკური განვითარების მინისტრი გიორგი არველაძე მასმედიაში ოფიციალურად აცხადებდნენ, რომ სს „ენერგოპრომ“ არის ჩეხეთის იურიდიული პირი. სინამდვილეში კი ის იყო და დღესაც არის რუსეთის იურიდიული პირი, რომელსაც ქპრალაში იმ დროს ჰქონდა და დღესაც აქვს თავისი ფილიალი-წარმომადგენლობა.

შეგახსენებთ, რომ იმ დროის ხელი-სუფლება და სწორედ მ.სააკაშვილი, ერთი მხრივ, ყველა დონეზე ლანძღავდა რუსეთის ხელისუფლებას, მეორე მხრივ კი, სწორედ მისი წყალობით რუსეთის მხარე რეალურად საჩუქრად მიიღო საქართველოს სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ენერგეტიკის (სტრატეგიული დარგი) ობიექტები, რომელიც მრავალი მილიარდი აშშ დოლარი ღირდა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, ნათელი ხდება, რატომ ასახდებდა მ.სააკაშვილის ხელისუფლება „ენერგოპრომს“ „ენერგოპრომ“. მას არ სურდა, საქართველოს მოსახლეობისთვის პირდაპირ ეთქვა, რომ ზემოთ დასახელებული საქართველოს სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ენერგობიექტები საჩუქრად გადაეცა „მტერს“ (მათი პირადი შეფასებით) — რუსეთის სახელმწიფოს.

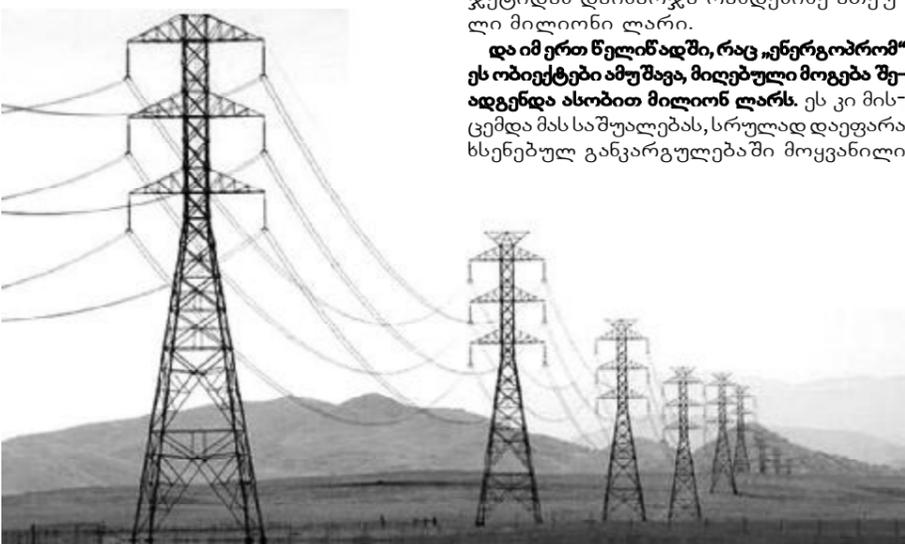
აღსანიშნავია, რომ ეს იყო სახელმწიფოს საკუთრებაში არსებული ენერგობიექტების გასხვისება, რასაც ჩვენი ქვეყნის კონსტიტუცია დღემდე კრძალავს.

მკითხველმა თავად განსაჯოს, რა გამოიქცა ჩვენმა სააკაშვილმა. აქვე გაცნობთ, რომ საკითხთან დაკავშირებით დამატებით მივმართეთ ფინანსთა მინისტრს ნოდარ ხადურს მოთხოვნით — დაინფოს გამოძიება.

ვაშა კაღაშვილი, თინათინ ჩხიკვაძე, ჟურნალისტური გამოძიების სააკაშვილი „ლრი“ და სიმონი

ჩვენი ჟურნალისტური გამოძიების შედეგი დაიბეჭდა გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“, საკითხთან დაკავშირებით წერილით მივმართეთ გენერალურ პროკურორს ზ.ადეიშვილს. ამ უკანასკნელმა არანაირი რეაგირება არ მოახდინა, ანუ ბოროტად გამოიყენა თავისი თანამდებობრივი უფლებამოსილება, რის შედეგად მიიჩქმა უმძიმესი დანაშაული, რამაც განაპირობა ის, რომ თავად გახდა იმავე დანაშაულის ერთ-ერთი მთავარი თანამონაწილე.

დასაშაულის ფაქტა 2006 წელს საქართველოს ეკონომიკური განვითარების სამინისტრომ (მინისტრი — გარეველაძე) ჩაატარა ერთი და იგივე დასახელების ენერგობიექტების (6 ჰესი და ორი ენერგოსადისტრიბუციო კომპანია) აქ

ალიან-ჩალიანი

სასწრაფო-სამედიცინო სამსახურის ახალი ხელმძღვანელი პაპას

რომელიც „ინტერპრესნიუსს“ თბილისის მერიის სოციალური მომსახურებისა და კულტურის საქალაქო სამსახურის უფროსმა მამუკა ქაცარავამ განუცხადა, სასწრაფო-სამედიცინო დასახურების სამსახურს შალვა ბრაჭული უხელმძღვანელებს, რომელსაც შესაბამისი გამოცდილება, სამედიცინო და იურიდიული განათლება აქვს.

შალვა ბრაჭული თან ერთად, აღნიშნულ სამსახურში დროებითი მმართველობითი საბჭოც იმუშავებს.

მამუკა ქაცარავას ინფორმაციით, სასწრაფო დასახურების უკვე ყოფილი ხელმძღვანელი კახა ჩხიკვაძე უწყებაში დარჩენას არ აპირებს და კერძო ბიზნესს გაუძღვება.

თელავის უნივერსიტეტში პარკოვარტარა შეიქმნა

რომელიც „ინტერპრესნიუსს“ რეგიონული კორესპონდენტი იუნგუბა, სამართალდაცვალებით უმაღლეს სასწავლებელში ფინანსურ ოპერაციებს სწავლობენ.

კახეთის საოლქო პროკურატურაში აცხადებენ, რომ გამოძიება უნივერსიტეტიდან შესული განცხადებების საფუძველზე დაიწყო. სასწავლებლიდან ამოღებულია ფინანსური დოკუმენტაცია.

თელავის უნივერსიტეტის პრორექტორი დავით მახაშვილი უმაღლეს სასწავლებელში დაწყებულ გამოძიებას პოლიტიკურ შეფასებას აძლევს და საპარლამენტო არჩევნების შემდეგ უნივერსიტეტში მიმდინარე პროცესების გაგრძელებად მიიჩნევს.

თელავის უნივერსიტეტში პარკოვარტარა შეიქმნა

დაწესებულმა უმაღლესი აპარატურით არის აღჭურვილი და საერთაშორისო სტანდარტებს შეესაბამება. რეფერალური საავადმყოფო გათვლილია 70 საწოლზე და დაკომპლექტებულია მაღალკვალიფიციური მედიკოსონალით, კლინიკაში დასაქმებულია 300-ზე მეტი ადგილობრივი და მონღოლური სპეციალისტი თბილისიდან. ასლადგახსნილ თელავის რეფერალურ საავადმყოფო-

ში ადგილობრივი მოსახლეობისათვის ქალაქშივე ხდება ხელმისაწვდომი ჰოსპიტალური, ამბულატორიული და პრე-ჰოსპიტალური სერვისების მიღება კომფორტულ და თანამედროვე ტიპის პალატებსა და საკონსულტაციო კაბინეტებში.

ასლადგახსნილი საავადმყოფო მომავალ მშობლებს სთავაზობს სამედიცინო გინეკოლოგიურ სრულ პაკეტს, კახეთში მცხოვრებ მშობიარე ქალბატონებს საშუალება ექნებათ რეგიონიდან გაუსვლელად მიიღონ მაღალი ხარისხის სამედიცინო მომსახურება პროფესორ-გინეკოლოგის ლევან მაყაშვილისა და თბილისიდან მოწვეული სპეციალისტებისგან.

თელავის რეფერალური საავადმყოფო გახსნის დღესთან დაკავშირებით პირველ დღეს უფასოდ, ხოლო შემდეგ ერთი კვირის განმავლობაში 50%-იანი ფასდაკლებით ადგილობრივ მოსახლეობას სთავაზობს სხვადასხვა სახის სამედიცინო მომსახურებას — მშობიარობას, ექოსკოპიას, ციფრულ რენტგენს და ა.შ. რეფერალურ საავადმყოფოში მ მლნ. ლარზე მეტი ინვესტიცია განხორციელდა.

გველი არ მოხლის გლოვასა

გვინდა, საქართველოს საზოგადოებას ვაუწყოთ შემდეგი:

1992 წლიდან აჭარაში მიმდინარეობს გარედან პროვოცირებული შეუქცევადი ისლამიზაციის პროცესი, რომელშიც ჩვენი სახელმწიფო (მთავრობა) უცნაური ჩაურევლობის პოლიტიკას ატარებს. საეჭვო რეპუტაციის თურქი და არაბი სასულიერო „მისიონერები“ დაუბრკოლებლად და უკონტროლოდ აშენებენ მუსლიმანურ სალოცავებსა (მეჩეთებს) და დაწყებით სასულიერო სასწავლებლებს (მედრესებს). ამ მისიონერებს პარტნიორობას უწევს, ასევე, საეჭვო რეპუტაციის ადგილობრივი ცალკეული მორწმუნეები და სახელმწიფო მოხელეები. ისლამური საკულტო და საგანმანათლებლო ნაგებობების მშენებლობის პროცესში მიმდინარეობს მასში მონაწილე ყველა მხარის მიერ საეჭვო წარმოშობის „ფილანტროფიული“ ფულის გარეცხვა, ჩამოწერა და მითვისება.

ამ გზით მხოლოდ 2004 წლამდე პერიოდში აჭარის უმრავლეს სოფლებსა და დაბებში აშენდა და ამოქმედდა 70-მდე ახალი მეჩეთი, ასევე, შეკეთდა ამაზე მეტი მეჩეთი ახალი მინარეთების მიშენებით. ეს წარმოუდგენლად ბევრი სალოცავია აჭარაში ისლამის აქტიურ აღმსარებელთა რაოდენობასთან შედარებით. იმავე ეტაპზე, მთიანი აჭარის ათასობით ახალგაზრდა ისლამის შესასწავლად გაიგზავნა თურქეთსა და არაბულ ქვეყნებში, შესაბამისად, მომზადდა ახალი სასულიერო კადრები მეჩეთების ამოქმედებისა და მოსახლეობის ისლამიზაციის გაღრმავების მიზნით.

ეს იმ პერიოდში მოხდა, როცა ქართული სახელმწიფო აჭარის ტერიტორიაზე სრულყოფილად ვერ ახორციელებდა თავის ხელისუფლებას და რეგიონის თავკერძი ლიდერი ასლან აბაშიძე თავს უფლებას აძლევდა, სახელმწიფოსგან დამოუკიდებელი მეზობელი სახელმწიფოს საამბებელი პროცესში პოლიტიკა გაეცარებინა, რათა მას შიდასახელმწიფოებრივ პოლიტიკურ ჭრილში თურქეთის მხარდაჭერა ჰქონოდა.

ვითარება სასიკეთოდ არ შეცვლილა არც 2004 წლიდან, ასლან აბაშიძის ხელისუფლებიდან ჩამოშორების შემდეგ, ცხრა წლის განმავლობაშიც. პირიქით, უცხოური (თურქულ-არაბული) ინვესტიციების მოზიდვის მოტივით, კიდევ უფრო გაძლიერდა გარედან პროვოცირებული ისლამიზაციის პროცესი. ამჯერად „ნაციონალების“ მთავრობა მას პირდაპირ ახალისებდა. საქმეში აშკარად გამოიკვეთა თურქების როლი და ერთნაირად, აჭარის მთასა და ბარში, ქალაქებში, აგრეთვე, აჭარის ფარგლებს გარეთ აჭარლებით განსახლებულ რეგიონებში, გაიშალა ისლამიზაციის სასულიერო სასწავლებლების, არა მარტო მედრესეების, არამედ ინტერნატების და პანსიონატების გახსნა-შენებლობა, ახალგაზრდა კადრების უპირატესად ჯერადგილზე მომზადება და შემდეგ, კვალდი კაციის ასამალღებლად მათი თურქეთში გაგზავნა. სასწავლებლები გაიხსნა როგორც ვაჭრებისათვის, ასევე

გოგონებისათვის. ამ სასწავლებლების მოსწავლეთა კონტინენტის წყარო გახდა ძირითადად ლარები ოჯახებიდან გამოსული ახალგაზრდები. არასრული მონაცემებით, 2010 წლის მდგომარეობით აჭარაში მოქმედებს 51 მედრესე, 9 მედრესე-პანსიონატი, 22 სეზონური მეჩეთი (იალაღებზე). საკუთრივ ბათუმში მოქმედებს სამი ვაჟთა, ორი ქალთა პანსიონატი და ერთიც ისლამური ბავშვთა ბაღი.

საგანგაშო ხასიათი მიიღო სკოლის დამამთავრებელი კლასებიდან მოსწავ-

სასიფათო პროცესი ბრძელდება!

ლეების, განსაკუთრებით, გოგონების გამოყვანის პრაქტიკამ ისლამისტურ სასულიერო სასწავლებლებში შეყვანით ან უაზროდ. აღსანიშნავია ისიც, რომ ზოგიერთი საჯარო სკოლის მასწავლებელი, დამატებითი შემოსავლის მიღების მიზნით, პარალელურად მუშაობს ამ სასულიერო სასწავლებლებში. მთიანი რაიონების ზოგ საჯარო სკოლაში მოიშალა სასწავლო პროცესი. რაოდენ გასაკვირიც არ უნდა იყოს, არც ერთი მოქმედი მუსლიმანური სასულიერო სასწავლებელი, კანონმდებლობით დადგენილი წესით რეგისტრირებული არ არის. ამ სასწავლებლებში სწავლების შინაარსიც ვერ უძლებს ვერავითარ კრიტიკას. აქ ზრდიან მოქალაქეები უცხო ქვეყნის ინტერესების სულსკვებით და ადვილი წარმოსადგენია, თუ ამ თვალსაზრისით რას უნდა ასწავლიდნენ უცხოეთის სასულიერო სასწავლებლებში გაგზავნილ ქართველ ახალგაზრდებს.

„ნაციონალური მოძრაობის“ განათლების სამინისტრო ჯიუტად არ დაინტერესებულა, თუ რა კანონმდებლობით საფუძველზე ფუნქციონირებდა ეს სასწავლებლები, რა საგნებს, რა მსოფლმხედველობას ასწავლიდნენ იქ ბავშვებს და საბოლოოდ, სინამდვილეში რას ემსახურება ეს სასწავლებლები. შეიქმნა მოჯადოებელი წრე, სახელმწიფო საგანმანათლებლო და ადმინისტრაციული ორგანოები არ მუშაობენ იმ მოზღვრებთან, რომლებიც სიღარიბის გამო თუ გამორჩენის მიზნით შეი-

ლებს იმეტიბენ ასეთი „აღზრდა-განათლებისათვის“.

კრიტიკულად განწყობილმა საზოგადოებამ მთავრობას არაერთხელ სთხოვა, წესრიგი დაემყარებინა ამ სფეროში, აღეკვეთა ამ ანტიქართული სასწავლებლების საქმიანობა, მიუღებელი მსოფლმხედველობის სწავლება, მაგრამ უშედეგოდ.

აღსანიშნავია, რომ საპატრიარქო ბევრი რამ გააკეთა აჭარის რეგიონში ისლამიზაციის პროცესის გასაწინააღმდეგებლად. მათ შორისაა მისი მეცადინეობით და პატრონაჟით შუახვევში ამოქმედებული წმინდა ტბელ აბუსერისძის სახელობის უნივერსიტეტი, სადაც უპირატესად რეგიონის მთიანი რაიონების ეკონომიურად შეჭირვებული ოჯახების შვილები სწავლობენ, კარგი სოციალური უზრუნველყოფით. თუმცა, ამ მხრივ საპატრიარქოს ძალისხმევა საკმარისი ვერ იქნება.

შექმნილი ვითარება მოითხოვს, გადაუდებლად შემუშავდეს და განუხრებლად გატარდეს ქმედითი სახელმწიფო პოლიტიკა აჭარის რეგიონში წარმოქმნილი ამ ანტიეროვნული და ანტისახელმწიფოებრივი საგანმანათლებლო პრაქტიკის აღსაკვეთად და აღმოსაფხვრელად, რათა დაცულ იქნეს საქართველოს ყოველი მოქალაქის კონსტიტუციური უფლება, მიიღოს ხარისხიანი, ჩვენი მდიდარი ეროვნული საგანმანათლებლო ტრადიციებისა და ევროპული სტანდარტების შესაბამისი განათლება.

ხელისუფლებაში უკვე 5 თვეა აღარ არის „ნაციონალური მოძრაობა“, თუმცა, ისლამისტური სასულიერო სასწავლებლები კვლავაც აგრძელებენ და აფართოებენ საქმიანობას. ამჯერდღოს, ახალი მთავრობა აპირებს, გააგრძელოს ნაციონალების პროექტი თურქეთის მხარის მოთხოვნით ბათუმში მეჩეთის მშენებლობის თაობაზე. ეს უკანასკნელი, რაოდენ გასაკვირიც უნდა იყოს, კვლავაც საქართველო-თურქეთის სახელმწიფოთაშორის შეთანხმების ფორმატში განიხილება.

ასეთ ვითარებაში საზოგადოების შემოფოტებას იწვევს ახალი ქართული ხელისუფლების უმოქმედობა აჭარის ტერიტორიაზე მუსლიმანური სასულიერო დაწესებულებათა ფუნქციონირების მიმართ. ვინ უშლის ხელს მოსახლეობის მაღალი ნდობით არჩეულ „ქართული ოცნების“ ხელისუფლებას, პარლამენტსა და მთავრობას, საქართველოს განათლების სამინისტროს, აჭარის ავტონომიის მთავრობას, ავტონომიის განათლების სამინისტროს, რომ შეიმუშაოს სათანადო ღონისძიებები, შეასრულონ ხალხის დაკვეთა და წერტილი დაუსვან რეგიონის სასწავლო-საგანმანათლებლო სფეროში შექმნილ მიუღებელ პრაქტიკას? ესეც თურქულ მხარესთან შეთანხმების ფორმატში ხომ არ განიხილება?

საზოგადოება ელოდება გადამჭრელ ძალისხმევას ამ მიმართულებით და იმედოვნებს, რომ მალე გადაიდგმება დამამიჯნველი ნაბიჯებიც.

ბურაბ თურმანიძე

საზოგადოებრივი

ეს არამს და არამს არ უნდა ქნა!..

სამაშურშივე გაცხადებული აზრი, როგორც არავით სხვა ჩემს პუბლიკაციაში, რიგითი მოქალაქის, ან „ცოტა მეტი“ – რიგითი კალმოსნის ენა-პირითაა გამოთქმული პრემიერ-მინისტრის მისამართით, რომელმაც მინისტრების ხელფასები ერთბაშად 4 ათასი ლარით(!) გაზარდა და 7835(!!!) განადა (ის, რომ თურმე 15 მარტს ხელმოწერილი განკარგულება რატომღაც მხოლოდ 26 მარტს „გაქვდებოდა“ თუ „გამჭვირვალად“, სხვა „სიმღერადანა“...).

გასაკვირზე გასაკვირია, რომ ისეთ სოციალურ ფონზე, როგორც ახლა ამ ბედკრულ ქვეყანაში „განფენილა“, როცა მიზეზული ფინანსური დახმარებაც ასობით და ათასობით ოჯახს შეუწყდა (ВИДИТЕ ЛИ, რალა ცნაყენებულ სასაცილო მოთხოვნებს ვერ აკმაყოფილებენ და იმტომ), როცა ამდენ დაწესებულებაში რამდენიმე თვის ხელფასი ვერ თუ არ მიუღიათ, როცა პენსიები და, მაგალითად, პროფესორების, მეცნიერებათა დოქტორების თვიური ანაზღაურებანი სატირლად მცირდა, როცა კიდევ ბევრი რამ ხდება სავალალო – მინისტრებს ხელფასები ორმაგზე მეტი გაუხდათ! პირადად ჩემთვის, რომელიც ჭკვიანი პრემიერისგან მოვლოდა დიდკაცთა და დიდქალთა მაღალი ჯამაგირების შეკვეცასა და დაუმსახურებელი პრემიების გაუქმებას, მისი ეს გადანყვეტილება სრული მოულოდნელობა და კიდევ ერთი იმედგაცრუება აღმოჩნდა. ისევე პირადად ჩემთვის, გაუგებარი დარჩა, თუ რაში დასჭირდა მთავრობის მეთაური მინისტრების ამგვარი მოთაფვლა-მოქონვა...

„კიდევ ერთს“ იმიტომ ვამბობ, რომ პირველი разочерование ვიგრძენი ასეთ გარემოებაში: პოსტნაცურის ხანის დადგომისთანავე ბიძინა ივანიშვილმა სავსებით სწორად მოუწოდა მიხეილ სააკაშვილს, ამ ცხრანლიან მოუცილებელ ჭირს, მოშორებისა და გადადგომისაკენ, მაგრამ ევროპულ პოლიტიკოსთა, აშშ-ელ პოლიტიკოსთა ზენოლით იყო თუ რაღაც სხვა მიზეზებით, მალე მიაფუჩნა და მიივიწყა ეს მოწოდება. 20 იანვრის მერე რომ ახალ ხელისუფლებას, ახალ პარლამენტს გოწმებულად, გაბეჯულად, საქართველოს მილიონებს მეტი მკვიდრის ხელმოწერის მოხმობა-მოვარგებით, მოსახლეობის ამოდენა ნაწილის სურვილზე არსებითი დაყრდნობით წამოეწყო გრძელის მეფური მადის დამოკლები, ამ პერპეტუალ პრეზიდენტის იმპიუმენტის კამპანია – ეგ იმპიუმენტი ახლა ეგებ მოთავებულად ყოფილიყო...

მეორე იმედგაცრუება პრემიერისგან მომივიდა კოტე კუბლაშვილთან, ნაცთა და ნაცისტთა ამ ერთ-ერთ ხელეხისხიან ჯალათთან და უსამართლო უმაღლეს მოსამართლესთან მისი შეხვედრის შემდეგ, როცა ასე „გულამაწყებლად“ გადაუსვა თავზე ხელი, მიეფერა და ვადის გასვლამდე სავარძლის შურყველობა აღუთქვა. ბატონი ბიძინას ეს უესტია თუ ნაბიჯიც ჩემთვის აუხსნელი დარჩა, მიუხედავად არაერთი ნაცნობისაგან მომენილი „ახსნა-განმარტებისა“...

და აი, იმედგაცრუებათა რიცხვი პრემიერსაგან, პირადად მე, გავისაძე მინისტრთა ამნაირი ფინანსური აღზევებით, სულ ახლახან დეკლარირებული; თან ნახეთ, როგორი, ლამის ცინიკური კომენტარები დაურთეს პირველმა ვიდე-პრემიერმა და ფინანსთა მინისტრმა (შესაბამისად, კახა კალაძემ და ნოდარ ხადურმა) მთავრობის მეთაურის ამ განკარგულებას: ნაცურის ხანის მინისტრები 16 ათას ლარ ხელფასს, 26 ათას ლარ პრემიას იღებდნენ, ეს ხომ გაცილებით მეტია ახლად გამოცხადებულზე, სამაგიეროდ, ამაზე მაღალ აღარაფერს აღარ მოიხვეჭენ, აღარ მოივარგებენო და სხვა და სხვა (კახასგან, რომელიც, მგონი, საერთოდ უარს ამბობს ყოველგვარ ხელფასზე, ეს განსაკუთრებით გულსატკეპია...)...

რა შეღავათია, არა?... თქვე დალოცვილებო, მედლის ერთ მხარეზე რომ აკეთებთ აქცენტს, ორიენტირებას, „უარყოფითი“ მაგალითისკენ (ნაცური ხელფასისკენ) რომ იშვებთ ხელებს – მედალს ხომ მეორე მხარეც აქვს და დაბალ ხელფასებსაც გამოხედეთ, იმ „მეორე მხარის“ მაგალითიც მოიშველიეთ, საცოდავი 150-200-ლარიანი ანაზღაურებები სადაც დაგხვდებათ ექიმებისა, პედაგოგებისა, მეცნიერებისა და სხვა „მდაბალთა“ – „დასაჩაგრავთა“, „მოსატაცებელთა“, „მოსახვეჭელთა“... სად 16 ათასის, გინდა 26 ათასის, „ჯერ“ მეტობა ახლანდელ თქვენს თითქმის 8 ათასზე და სად ამ 8 ათასის „ჯერ“ მეტობა 200-ზე, გინდა 250-ზე... ტარანი ხომ ისეც ანგარიშით არის!...

...რა მართალი იყო კალამკურთხეული გოგა ლეონიძის ბრძელი გმირი ციციკოვი – ამ ქვეყანას ვერავინ ვერ გაასწორებს... არ მოველოდი, ბატონო ბიძინა, მე თქვენგან ამას!..

პირლია პელოიძე

ინფორმაცია

მაია ხასიას მიერ გამოცხადებული ტენდერი გაუქმებულია

სასაქონლო ტენდერის სამინისტრომ სასჯელადსრულლების დეპარტამენტის (სად) ყოფილი ხელმძღვანელის მაია ხასიას თანამდებობაზე მუშაობის პერიოდში გამოცხადებული ტენდერი გააუქმა. ტენდერი გამოცხადებული იყო საატრანსპორტო საშუალებების, კერძოდ „ჯიპების“ შესყიდვაზე, რისთვისაც სად-მა 126 ათასი ლარი განსაზღვრა. „ინტერპრესნიუსი“ ტენდერის გაუქმების გადანყვეტილებაზე კომენტარისთვის სასჯელადსრულების სამინისტროს დაუკავშირდა. როგორც სამინისტროს პრესსპეკერმა ირაკლი კორძაიამ განაცხადა, სამინისტროს ხელმძღვანელობამ მიიჩნია, რომ ავტოტრანსპორტზე ტენდერის გამოცხადების საჭიროება არ იყო.

კითხვაზე, უკავშირდება თუ არა ხასიას თანამდებობიდან გათავისუფლება აღნიშნულ ტენდერს, კორძაიამ განაცხადა, რომ „ვერანაირ კავშირს ვერ ხედავს“. რაც შეეხება მაია ხასიას, იგი სასჯელადსრულების დეპარტამენტის მიერ მისი თავმჯდომარეობის პერიოდში თანამედროვე აღჭურვილობის მქონე „ჯიპების“ შესყიდვაზე ტენდერის გამოცხადებას ვერ იხსენებს. – არ მახსოვს, რომელ ტენდერზე საუბრობთ. მე წამოსული ვარ, საქმეებში არ ვარ ჩასხედული, ზემოთადაც რომ გაასწორო, არა კვალიფიციური და არასწორი იქნება. ტენდერების გამოცხადებას სპეციალური სამსახური უზრუნველყოფდა, ამიტომ ასე უებრად ვერანაირ კომენტარს ვერ გაგაკეთებ, – განაცხადა მაია ხასიამ.

ინტერპრესი

ბიბიანა (პოეზიის ტრფი-ალი ქართველი მკითხველისთვის ძვირფასი და საყვარელი პოეტი, აწ უკვე მარადისობაში და-განებული ზურაბ ბორბილაძის რამდენიმე ლექსს „მისი „რჩე-ულიდან“.

წიგნი გამოცემა აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის ინიციატივითა და მხარდაჭერით (გამომცემლობა „აჭარა“).

სულხან-საბა

„აჭარაში ბანქარაჟის შიკაჟი“

არც არაუკ სვავს და არც ზღაპარს... დამიდგება თვალწინ მკაცრი, ქრისტესავით ნაკვეთი და ნაწამები ქართველ კაცო. ღონიანი, დვედიანი, კვეთიანი სიტყვის ღმერთი, სამრეკლო თუ მალავარი თქვისა და ალავერდის. მოგზავნი მუხარამით მომაცხუნებს მისი წვენი, მისი კალმის ფრთა დიადი გუთნულში გუგულს მიაქვს, მესმის მისი სუნთქვა ცხელი თუ ზარების გუგუნია.

დამიდგება თვალწინ მკაცრი, ღვთაებრივი მერქიკაცი. ვინც მდღამწვარ საქართველოს მედისათვის იქმნა ალალ, ვინც ამიწრა სულში ვაზი და ქურდობა დამამრალა. - განმძარცვესო აჭარაში... - ჭოროხითი იხუვლე და იგუგუნე, დიდო პაპავ, მე საავდრო ღრუბელივით დაძინძილი ვიყავი მაშინ და მიზგითი მიზნელმდა ხატის ღიმილს, ქოხის ლამპარს. ეს ამბავი არ სვავს ზღაპარს... წინაპართა ძვლებს ფერფლი გავატანე ნიავს განა? მე გაგქურდე, სულხან-საბავ, რომ დამეცვა „იავნანა“, რომ დამეცვა „გარდონანა“ და ლეჩაქი ქართველ დედის, შენს ხურჯინთან მომეცვა მაშინ სუნი ხმლის და სუნი დენთის, დავივიწყე მაშინ ღმერთი და სირცხვილი დავივიწყე, ქართველობას, შე ღმერთ კაცო, ამ ქურდობის შემდეგ ვიწყებ.

ტრიალემდა სისხლი, ბუდი და მარტომდენ სულში ისლამს, სწორედ მაშინ მოგვარდი და, - წიგნი „სიმზრძენ სიყრუისა“ მოგვარდი და გამოგტაცე, შევერდი მეწინის ჭალემს, სიმზრძენ მაშულს დავერდი და სიცრუე დღემდე ვმალე. მედმდღვიალა, საქართველოვ! დე, იყოდე, რომ ვარ ქურდი, რომ მოგვარე სულხან-საბას თავის სიტყვის იაკუნდი, რომ მოგვარე სულხან-საბას აუწყავი მარგალიტი, რომ სხვეგს ეგრძნოთ და ეტრათ ეს უღმერთო მაგალითი. რომ დღვისთვის მეთქვა რიხით, სისხლით, ხორციით ქართველი ვარ, რომ საკუთარ მნათედ დავთქვი მედისაგან გათელილმა, - და წასულმა ხალხში ზღაპრად დათოვლილი, დასეტყვილი, დამხილი სულხან-საბა. ერთი ახლა გაიარე სვედენიერ აჭარაში, დაიყურა ის ვენახი ურჯულთ რომ აჭარა მაშინ. და ხარდანზე ხავერდით ნაწნავების არის მტვრევა, მგომბელის გოგოსავით გაუშავდა თვალი მტვერის, ქვევრში - დვინო, გულში შენი სიყვარული არ ეტევა.

ჩადრმობილი აჭარელი შენს ზღაპრებში დაშლის დალალს, მომეტყუენე, - როგორ ფიქრობ, კვლავ მოგვარავ რასმეს განა? მიწას ტუჩი რომ დაადო, ვარდის მტეი რა აგყვება მინდა, ხალხში გაგიტაცო, ზღაპრებად და არაკებად.

და მისმენდა სულხან-საბა, ასე ამავს, ასე გულდიდს, ყელს დიდილო შემოსკდა, მოიხრდილა ხელი წუთით, მერე ერთხმად აგუგუნდა: - შეილო!.. ჩემი მზის და ბუდის, ალალ შენზე ქართველობა, ალალ შენზე, რომ ხარ ქურდი, ალალ შენზე ჩემის სიტყვის მარგალიტიც, იაკუნდიც... დე, ვიკურთხოს მხარი მთელი ამ მიწამ და სუფთა ცამან, მომეხუტე, შენ ქურდობა გაპატია სულხან-საბამ!

კოსტა კოლხი

პიპას, ჩემს ძმას - პიპას.

ორსანტიას, ქარიატას, ქაფატას და მარტვილს თავს წაშყრია გაბაფხულის ჭიჭვიანი ჭვარტლი. ამღავლემულ სანახებში, ნამუხლარში დევთა ენგურს მიაქვს მთავარესავით სამეგრელოს სვედა. და იქ, სადაც რუხთან რუხი მოკვერთები წვანან, მღერის მზის და ტკივილისას ღვთაებრივი ნანა.

„არ წამოშვრა ფეხი ამ ქვეგს და არც დააბიჯო, მონღოია, ნანასქუა, მონღოია მიჭო!“ წუთისოფლის უკანრობით, სიყვარულის ზეგნით მიიხევა სანახებში ძვალხობორი მეგრო. კვალში მისდევს თოპინტრე, თუთარჩელაც მისდევს, დაფნის ჯვარზე გაუკრიათ თვალეში ქრისტე. და მწვანინან წყლისპირებში წელწაფრენილ ცირებს ხელის გულზე მზე უდევს და საყვადური მცირე: „კანჭა კვებზე გადევნებას, ჩვენ მოგვებოდ გეტომს, მონღოია, უღორონოთო, მონღოია მიჭო!“ წამით ხვინა ვარსკვლავები მოწყურავენ თვალეგს, მოდქვი და ეგ ციკლიგა ცანგალეში თვალე... მეგრო ქვათა მხურვალეში მოიხრდილე ხელით... მღერის ვიდაც შორეულში, ოდოიას მღერის. როგორც წითელბატონები და მინონის წვეთა - ტანზე აყრის საქართველოს ეს უკვდავი სვედა. მონღოია მიდის, მიდის... და კოლხეთის ველზე ოდოიას აღარ უსმენს, ოდოიას ეძებს. და მე მესმის, და მე ვიცი, და უღმერთოდ მქენა, როგორც ნისლში კვალარეულ ხეიასა და ჩელას, აქ, კოლხეთის მინდებუნდებში, მტერს ჩქამიც რომ დადაცს, მონღოია „ოდოიას“ იპოვნის და ნახავს.

ზურაბ ბორბილაძე

რამდენიმე ლექსი „რჩეულიდან“

ზარსულის ქრონიკა

- ჰე, ჰეი, მეციხოვნე!.. - აქა ვარ, ბატონო. - არ მოსთრევეს რჯულძალი? - არ მოსთრევეს, ბატონო. - ეგრემც, ეგრემც, - ღმერთმა გიპატრონოს.

მარბაცებს სასახლე, ხორხოცებს ჩარდახი, ქეიფობს თავადი, ლხინი აქვს მხარდალლილს. გაისმის დარბაზში „ამინ“ და „მაშალა“. ფარემებს დროშებად მიმოაქვთ მაშხალა. გონავენ რუმებში და დათვის სისხლებით ყანწი თუ ფაშვებში თანამზად ივსება. კურატი მარხილის ლოდზეა დაბმული, ღუღღღღებს მაყალი, შოხინებს შამფური. და სეფექალწულს უსამნოდ უღევი შემოაქვთ მტევნები და მროწყელები. შემშია ერთმანეთს ხარშავს ბუდივით სპარსული კრაიხი, ქართული ქუხილი.

ის ისპაჰანიდან ახლახან დამრუნდა, კახეთში სხვა მზე და მორბალი დამრუნდა. მარხი რძითა და ძუძითი გაზრდილი ხორცი ხორცთაგანი აშკაფა ვაზივით. ლეშით და ყორნებით მოჭვინა სოფელი, თმებით ათრევეინა შობილმა მშობელი. უღვამე ტორები ღიმილით დაისვა, ძალეუ თავისი დიაცად დაისვა. და ისპაჰანისკენ სისხლიან სახრეთი გადენა, გარეკა, გალალა კახეთი. ქეიფობს თავადი, ლხინი აქვს მხარდალლილს, ხორხოცებს, ხინხივებს, კარკაცებს ჩარდახი. უკვე მზრძანებელი, გვირგვინის პატრონი, მაშრისყავს, მადრიბსაც მასპინძლობს ბატონი. სსამელს არ აწყურებს, ჭამადს არ აშიებს ყიფჩალის, ყაჩაღის, იუდას ნაშიერს. შემშია ერთმანეთს შეაძნოს ბუდივით სპარსული კრაიხი, ქართული ქუხილი.

- ჰე, ჰეი, მეციხოვნე!.. - აქა ვარ, ბატონო. - არ მოსთრევეს რჯულძალი? - არ მოსთრევეს, ბატონო. - ეგრემც, ეგრემც, - ღმერთმა გიპატრონოს!

უფლებელი მუხამაზი

ჩემი მძვინვარე მუხამაზი არ იმღერება!.. ამ დუღუკებმა რა ილონონ, ან იმ ხელეგმა, ვერც გულს მოიფხან, ვერც იმღავლებ, ვერც იხარხარებ, განტოტვილი ვარ, გაფანტული ცხრაჯერ ცხრა მხარეს, სად არ დამჩხეს, სად არ დამკლეს, სად არ დამყანეს... ჩემი მძვინვარე მუხამაზი არ იმღერება!.. ტაო-კლარჯეთის მოკვერი ვარ ბღევი მეწვევით, საქართველოში ქართველობას არ ვიხვეწებ, მიყვარს ზეგვების და ლოდების გულზე ჯახება, მიყვარს ამ მთებში გაგარდნა და გაყარადება, ჩემს ხეხუეებში ძველმურად ქუხს მაჭახელა, ტაო-კლარჯეთის მოკვერი ვარ ბღევი მეწვევით!.. ღმერთებთან დროებს საქართველოს ცა, - მინანქარი! ფუთიან ტორებს მხარზე მაფშენის ჩემი ამქარი, ტივზე ტორტანებს საზანდარი, - შხივის შამფური, მესიკის ჭამში ანას მადავს ჩააქვს ჩქაფური, ირმების მღაიფს მოაქვს ამბოროც, მოაქვს ქაფურის... ღმერთებთან დროებს საქართველოს ცა, - მინანქარი!.. მე სხვა სასწაულს სამყაროში ვერ მივაგენი,

დასაკვდომელი დარდუბალით დამღრღნის ზაგენი, ლამის ზაგენი უზადაგო დაგვამ დალილოს, მომეცით ჭამი! - საყვარლის ცნემლში მე ანგელოზებს ფეხი უნდა ჩავაბანინო. ჩემი მძვინვარე მუხამაზი არ იმღერება, ამ დუღუკებმა რა ილონონ, ან იმ ხელეგმა, ვერც გულს მოიფხან, ვერც იმღავლებ, ვერც იხარხარებ, განტოტვილი ვარ, გაფანტული ცხრაჯერ ცხრა მხარეს, მე რასაც ვტირო, არასოდეს არ იმღერება!..

სულზე მისასწრები ვერილი

მაშას ცხვირ-პირში მიაფურე, ნენესთან ილღიემი იფხანე, მამა კედელზე მიაყუდე. - ფულიო! - დათვსავით იმღავლე.

დამანგულ ფიჭვანას მიაფურე, გადი პლაჟზე და იანცე, ცხელ-ცხელი კენჭებით დაუმწვინე გრილ-გრილი ძუძუები დიაცემს.

უარი სულ არ ვაგვიკვირდეს, უარით ვმაგრდებით კაცები, მხარზე ხელჩანთა გადაიკიდე, გასუნნელემული საცვლებით.

მერე „ინტენსიტს“ მიაკიოხე, ნადი პურ-მარხილი დაყარე, სტუმარი იმდენი აკისკისე, შემოღამებამდე დაღალე,

უინი გაურთე ყველაფერში, გრძობდე, ხედავდე თუ ეძებდე, ხელაღე მიიღებენ აფთიაქში მარშან გამოწერილი რეცეპტებს.

ქათამი ხეზე რომ შემოჯდება, ადექ, თიკერისკენ გასწიე, შენ ვინ დაგვიწუნებს ვაჟკაცობას ან ვინ დაგიძრახავს საქციელს.

მაგრად დაუხვდი შემოტევას, მღვერით და თვალეშით მკვესავით, ქალი რძესავით შემოთმება და გადმოღუღდება რძესავით.

ეცადე, აქეთ არ შეგაცდინოს, ხეწნით, მუღარით და ზახებით, ქართველი კაცი არ შეარხცხინო, მისი ღირსება და სახელი.

ისეც ცხვირ-პირში მიაფურე, ისეც ილღიემი იფხანე, ისეც კედელზე მიაყუდე, ისეც: - ფულიო! - იმღავლე.

ბ.ჰიქიას, ჯ.ნულიას, ბ.კალანდის

ღმერთო! შენ რადგან მართლა ხარ ღმერთი, დავეხუ შენთან მოწყალე ფერხით და სათხოვარი მოგართვი ერთი:

ალბათ, ათასი ცა გამეხსნება და ღრმად მორჩილი ვიქნები ერთობ, მიტეგს, რომლებიც გამასვენებენ, მიტეგს, რომლებიც გამიხსენებენ, ნუ მომიკლავ და ნუ წამეგნი, ღმერთო!

მე დროს ჩამოვრჩი, -

როგორც წერო წეროს ქარავანს, მე თქვენი ჯგუფის და ჯიგარის თითქოს არა ვარ. ასე გგონია? მე გოგონებო!! ასე გგონია? დრო უძღუნს ჩემქნავს, ხოლო მხრებით მიაქვს გოლიათს, როგორც თამაში, მისტერია თუ ისტორია, მან ვადალახა თაობების ცოდვა-ცდუნება და კიდევ მრავალ თაობათა თავზე გადავა. მე დროს ჩამოვრჩი? გრძელ ქარავანს ვით მეღვინე? ტყუილი, ჩემო მეგობრებო, მტკნარი ტყუილი! ზვინების ცეცხლი ამ ცნო მარბალს მალე მორჩება, დღეეთა ქაფი ამ ცნო ქაქანს მალე მორჩება, მე ვდგავარ დროში ყველა დროის თანამედროვე და ველოდები თქვენს გამოჩენას.

ავტობიოგრაფი (იპოქრიკა)

ზღაპარ იყო... ზღაპარ იყო... დვინო ვსვი და ჩაი ანა, ამიტომაც ჩემმა ყოფნამ, ჩალაბულად ჩაიარა! ჩემი ჯანცი და სიგიჟე დროს უბეში ჩაიხალა, უწყურით მარჯოლემდა ჩაის დღე და ჩაიხანა. სულ ზახუსთან ვაჭიკჭიკე ანგელოზიც და ინფანტაც, რაც ვიშოვე, სულ ეშხში და შარბურში დაიფანტა. იმდენი ვსვი, - დილიხორთან, შაითანთან, კანიბალთან, იმდენი ვსვი! - შენი მტერიც ტანს იმ ღვინით დაიბანდა. სიმზრად ვნახე! - ჩემი ქალი მეკუბოვეს უცნოდ... აქ ბოლომდე ვინ დამტოვეს, უნდა მოგვედე უცილობლად, ამა, - ახლა არ დამიწყო, დადლილობა, უძილობა, გაგონილა, შე მარდალაჟე, ქელეხი და გულცივობა? უღვინოდ და უადაბოდ, ლოდს ამ გულზე ვინ დამადება, რაც შემეძლო, ვიხუზე და ვიანგლე და ვითამადე... ნეტავ შენი შემესმინა, დამელია ჩაი რზილად, ეშ, ცხოვრებამ... შარაგზამე, მილიკივით ჩაიხანა. რა ყოფილა ეს სიძენე! - ყველაფერი მიმოსვანა... გიხაროდეს! გიხაროდეს! ჩაის ვსვამ და ღვინოს არა.

შეხვედრა ცნობილ ადამიანთა შვილებთან

ბრეკი ვიცი, რა დავარქვა — მამებისა და შვილების ბანა-
ლური კონფლიქტი თუ სხვა არაბანალური რამ. ლენინს შვი-
ლები არ ჰყავდა, ბრენდისა და მისი შემდგომი სახელგა-
ნი კოლეგების ოჯახების წევრებს კი ყველაფერი წინა აქვთ...
ამ საბჭოთა ორ „ბოლოლს“ შორის „შუალედურ რგოლებად“
ჯულია შვილი და სრულწლოვანი დგანან. დღეს ორივეს შვილი და
შვილი შვილები — ამერიკის მოქალაქეები არიან. სტალინის
ქალიშვილი, 84 წლის (ან გარდაცვლილი) სვეტლანა ალილუ-
ვეას აშშ-ის ჩრდილოეთით, 30-ე შტატი, ვისკონსინის დედა-
ქალაქ მედისონში ერთ-ერთ მოსუცეულთა სახლში მივაგენ-
ია, მაგრამ ინტერვიუზე უარი პირადად მის ბაგეთაგან კი არა,
არამედ ამ სახლის (სიტყვასიტყვით ინგლისურიდან „ასაკო-
ვანი მოქალაქეების სახლი“ ითარგმნება) ადმინისტრაციის
ოფიციალური წარმომადგენლისგან ზრდილობიანი რიბილით
და ლაკონური ასხნა-განმარტებით მივიღე. ნიუ-იორკში სტა-
ლინის შვილიშვილიც ცხოვრობს, მაგრამ ჩემი მცდელობა
კვლავ უშედეგოდ დაგვირგვინდა...სამაგიეროდ, საუბარი სხვა
„ლევანდარულ“ კაცის შვილთან გამომივიდა.

77 წლის სერგეი ნიკიტას ძე ხრუშჩოვი 21 წელია ამერი-
კაში ცხოვრობს, ამ ქვეყნის მოქალაქეა, ამერიკის ისტორი-
ულად ერთ-ერთი პირველი ქალაქის პროვიდენსის (შტატი
როუდი აილენდი) ცნობილ ბრაუნის უნივერსიტეტში საერთა-
შორისო ურთიერთობებს ასწავლის, თუმცა პოლიტოლოგიის
ფაკულტეტი არასოდეს დაუმთავრებია. უბრალოდ, გვარად
აქვს საკმაოდ „ცივი“ ანუ ცივი ომისდროინდელი და ამიტომ
ძველი მტრული სახელმწიფოს ტერიტორიაზე ამ ომის პრო-
ფესიონალ აღმწერად და ექსპერტად მიიჩნევა. ობიექტურია-
მეთქი ვერ ვიტყვი, რადგან ამ ცნების აბსოლუტურობისა არა-
სოდეს მნამდა და ჯერჯერობით არც მისი წიგნები წამი-
კითხავს. 1990-იანებში სერგეი ხრუშჩოვი ამერიკის „არაცვი“
და სტუმართმოყვარე ბრაუნის უნივერსიტეტში შესთავაზეს
ეკეთებინა ის, რაზეც ნებისმიერი „სქოლარი“ ოცნებობს. უთხ-
რეს: ა, ბურთი და, ა, მოდანი: რაც შენს სულსა და გულს გა-
უხარებდა, ის აკეთეო, ანუ სრული თავისუფლება მისცეს. ამ
უნივერსიტეტში სერგეი ნიკიტას ძე ლექციებს კითხულობს,
წაიკითხე, რომ ქართველი სტუდენტები არა ჰყავს. პარალელუ-
რად წიგნებსაც წერს. ახლახან მუშაობა დაასრულა წიგნ-
ზე სახელწოდებით „რეფორმატორი“, რომელიც ამერიკის
გარდა რუსეთსა და ჩინეთშიც გამოიცემა. წიგნი მამამისზეა.
ისევე როგორც მისი სხვა წიგნებიც: „საკავშირო მნიშვნელო-
ბის პენსიონერი“ (1991), „ხრუშჩოვი“ (2001), „სუპერსახელ-
მწიფის დაბადება. წიგნი მამაზე“ (2003). ადრე კომუნისტუ-
რი პარტიის წევრიც იყო, სსრკ-ს დაშლის შემდეგ კი — აღარ.
1964-დან 1988-მდე ქვეყნიდან არ უშვებდნენ, ანუ „ნევიზედ-
ნი“ იყო. კა-გე-ზე-ში ეუბნებოდნენ, გამგზავრების საკითხი
ცე-კა-ში გაარკვეო. ცე-კა-ში — არაფერს ვეპატივებათო და
სად მიდიხართო. განსაკუთრებით მაშინ „ჩაკეტეს“, როცა
სვეტლანა ალილუვეა გაექცათ თუ გაიქცა. პირველად სამშობ-
ლოს საზღვრები 1989 წლის მარტში დატოვა. ახლა უბრალოდ,
თუმცა რესპუბლიკელ ბუშს ისე აკრიტიკებს, რომ ზოგს დემ-
პარტიის წევრი ჰგონია. ჩემი პირველი კითხვაც ამ ორი „მა-
რალეული“, იქ და აქ ცხოვრების შეთავსებულობას შეეხო...

— ვერაინ შეცვლის თქვენი ქვეყნის ისტორიას, — მიყვება
იგი. — მაგრამ, ვხედავ, რომ საქართველო და რუსეთი საკუ-
თარ თავს არწმუნებენ, თითქოს საბჭოთა ისტორია არც კი
არსებობს. თითქოს ჩვენ მეფეების დროს ვცხოვრობდით და
უცებ ახლანდელ პერიოდში ვისკუბეთ; თავს იკატუნებთ, რომ
თითქოს ის, რაც ჩვენ თავს გადაგვხვდა, არც კი ყოფილა. ეს
სამწუხაროა, რადგან თქვენ გგონიათ, რომ შესძლებთ დაი-
ვიწყოთ რომელ ეპოქაში ცხოვრობდით? არა. ეს ეპოქა ასე
თუ ისე მაინც წამოყოფს თავს.

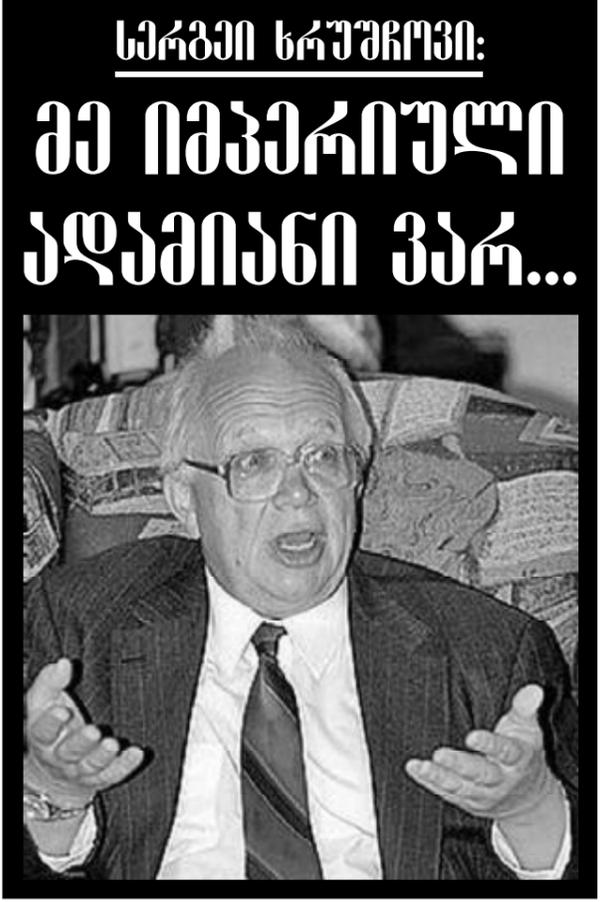
— ძალიანაც რომ გინდოდეს, ბატონო სერგეი, ვინ დაგვა-
ვინევებს? 2008-ის აგვისტო დაუვიწროვად და ნამეტნავად თვალ-
ნათელი შესწენება იყო...

— ასეა ცხოვრებაში. არ შეიძლება ცხოვრება დაჰყო აქე-
დან იქამდე და იქამდე აქამამდე. სსრკ-ში ჩემს ცხოვრებას
ამერიკაში ჩემს ყოფნას არ ვუპირისპირებ. სსრკ — შიშველ-
ნიერი და ძალიან საინტერესო ცხოვრება მქონდა. ვიყავი ინ-
ჟინერი, რთული სისტემების სპეციალისტი, ვაკეთებდა კოს-
მოსურ ხომალდებს, ფრთოსან რაკეტებს, ვე-კა-ზე-ში დიდ
კოსტრუქტორებთან ერთად ვმუშაობდი. თანაც ეს რაკეტები
თავისი ტექნოლოგიით ამერიკულ რაკეტებს 20 წლით უს-
წრებდა. 1957 წელს ჩვენ ისეთი რაკეტების კონსტრუქტორება
დავინწყეთ, რომლის კეთება ამერიკელებმა მხოლოდ 1970
წელს დაიწყეს. ეს იყო ძალიან საინტერესო დრო. განა, ვინ-
მეს მოკვლა გვინდოდა? არა. უბრალოდ მუშაობა იყო სა-
ინტერესო. იყო იმის განცდა, რომ შენ ვიღაცის ნახელავზე
უკეთესის გაკეთება შეგიძლია. ჩვენ ვაკეთებდით სხვადასხ-
ვა თანამაგზავრებს, რომელსაც რადიოლოკატორების სა-
შუალებით მთელი სამყაროს დათვალიერება შეეძლო. მე-
რე კი 1968-ში ამ ბიუროდან, რბილად რომ ვთქვათ, გამო-
მაგდეს. მიზეზი: მამაჩემი ხელისუფლებაში აღარ იყო და თა-
ნაც მან მემუარების წერა დაიწყო, ეს კი ხელისუფლებას არ
მოსწონდა. ისინი ნიკიტაზე ყველაზე უფრო ახორცი-
ლებდნენ. მე კი მამას მემუარების წერაში ვესმარებოდი. რო-
გორც ჩანს, ხელისუფლებამ ბიუროდან ჩემი მოშორება ამი-
ტომაც გადაწყვიტა. ეს იყო ძალიან საინტერესო დრო, თუ
არ დაანებებ ამას თავს, საქმე უარესად წაგივია. მაგრამ ეს
ისეთი არაკვალიფიციურად გაგზავნილი სიგნალი იყო, რომ
მე ამას მხოლოდ 20 წლის შემდეგ მივხვდი. მასხვს, ძალიან
ცუდ სახითვე დავდექი. თუმცა ხელისუფლება ხომ სანდახან
ძალიან ბრყვივა. ადგენენ და 1968 წელს ელექტრონული მარ-
თვის მანქანების ინსტიტუტში გადამიყვანეს, სადაც კომპი-
უტერული სისტემები მზადდებოდა. თავის მხრივ კი ეს ინ-
სტიტუტი ვე-კა-ზე-სთვის კომპიუტერულ სისტემას ქმნიდა.
ისინი, ალბათ, თვლიდნენ, რომ ჩემი თვალთვალი ასე უფ-
რო ადვილი იქნებოდა: გადამიყვანეს განყოფილების უფ-
როსად. წინა სამსახურში კი განყოფილების უფროსის მო-
ადგილე ვიყავი. თავიდან ძალიან გაგზავნიდა და განცხადებ,
რომ არაფერს გააკეთებ, მაგრამ 6 თვის შემდეგ ჩემთან წინა
სამსახურის კოლეგები გადმოვიდნენ და ჩვენც ერთად და-
ვინწყეთ მუშაობა: კომპიუტერული და სამეცნიერო კვლევები,
პროგნოზირება, უკრაინასა და შუა აზიაში ელექტროენერ-
გიის განაწილების საკითხები და კიდევ ბევრი სხვა რამ. პენ-

სიაზე გასვლამდე იქ ვიმუშავე. ძალიან საინტერესო იყო.

— თქვენ „ოტტებელს“ მამის შვილი ხართ. თავად როგორ
აფასებთ მამისადმი პერიოდს და როგორ აღმოჩნდით
„მტრულ“ ამერიკაში, თანაც მუშაობის უფლებით?

— ესაა სწორედ საკითხავი: რატომ არ გამოგვივიდა ყველა-
ფერი ისე, როგორცაა ჩაფიქრებული გვექონდა? საბჭოთა
სახლი ისე რატომ არ ცხოვრობს, როგორცაა გვინდოდა?
რატომ არ ვცხოვრობდით მსოფლიოში ყველაზე კარგად? და
საერთოდ — რა ხდება? დიას, მამაჩემი სსრკ-ის ხელმძღვანელი
იყო და, სხვათა შორის, მის დროს საბჭოთა ხალხი ყველაზე
კარგად ცხოვრობდა, ვიდრე XX საუკუნის რომელიმე სხვა
პერიოდში. არ ვამტკიცებ, რომ ძალიან კარგად ცხოვრობ-
და, მაგრამ ყველაფერი საკმარისი იყო: უკეთესად არც მანამდე
და არც მას მერე არავის უცხოვრია. მევე ყველაფერი დალ-
მა წავიდა. ამ დროს კი მე სერიოზულად დავიქირდი, იქნებ
მე უფრო რთული სისტემების შესწავლით დავკავდე-მეთქი?
ისედაც ხომ რთული სისტემების ინჟინერი ვარ — ყველაზე
რთული სისტემა კი საზოგადოება არაა? ბრყვივად დროს
უცხოეთში არ მიშვებდნენ, მერე კი საზღვარგარეთ გასვლაც
დამიწყეს. ნავედი ამერიკაში, სადაც თომას უოთსონს შეე-

ხვდი, ის მაშინ ABM-ის კომპანიის პრეზიდენტი გახლდათ. ამ
ფირმის დამარტობის შვილი კი 1970-იანებში სსრკში ამე-
რიკის ელჩი გახლდათ. როცა იგი სსრკ-დან ამერიკაში დაბ-
რუნდა, მან დააარსა საერთაშორისო ურთიერთობების ინ-
სტიტუტი, რომელიც სსრკ-სა და ამერიკის, ასევე ატომური
უსაფრთხოების საკითხებით იყო დაკავებული. ამერიკაში
ჰარვარდის უნივერსიტეტის მინივეტი ჩავიდე, ამ ინსტიტუტს
კი ატომური უსაფრთხოების საკითხები ძალიან ადვილად
მანამდე, 1959 წელს თომას უოთსონმა თავის ერთ-ერთ ქარ-
ხანაში მამაჩემი მიიღო, მათ ერთმანეთს მოსწონებიათ. ამის
გამო წლების შემდეგ ამ კაცმა ამერიკაში მიმიწვია და მეც
ინსტიტუტის ერთ-ერთი შეკრებაზე სიტყვით გამოვიდი. ეს 1990
წელს მოხდა. ალბათ, მიხვდებით, რომ მიმიწვიეს არა ექსპერ-
ტობის, არამედ ხმამაღალი გვარის გამო. ამ ორგანიზაცია-
ში კენედის სახელობის ინსტიტუტი მოქმედებს, რომელსაც
თავის მხრივ აქვს პროგრამა, რომლის ფარგლებში ვისაც უნ-
დათ, იმას დაპატივებენ: ყოფილ ჟურნალისტებს, პოლიტი-
კოსებს, გუბერნატორებს. სიტყვის სათქმელად დაპატივებუ-
ლი იყო ტესასის ყოფილი გუბერნატორი, ატლანტის ყოფი-
ლი მერი. თითქმის ჟურნალისტი მელიორ სტურუა და მე
ერთად აღმოვჩნდით. რატომაც ყველას ეგონა, რომ მე და მე-
ლორ სტურუა ერთ ამბავს ავტყვდით და კონფლიქტს გავა-
ჩაღებდით. მეუბნებოდნენ: თქვენი მამა სტალინის წინააღმ-
დეგ გამოვიდა, არადა სტალინი ხომ ქართველია, ისევე რო-
გორც — სტურუაო. სტურუა კი გადაიხვია, ჩვენ მშვიდო-
ბიანად რაღაცების გახსენება დავინწყეთ. მანამდე ერთმანეთს
სულაც არ ვიცნობდით. მხოლოდ ამის შემდეგ მასპინძლებმა
იგრძნეს, რომ ყველაფერი წესრიგშია, რომ არანაირი კონ-
ფლიქტი არ გაღვივდებოდა.

რამდენიმე წლის შემდეგ თომას უოთსონმა ბრაუნის ინსტი-
ტუტშივე სამუშაოდ მიმიწვია, თან ნება დამართო, მეკეთე-
ბინა ის, რაც მინდოდა. დიდხანს არ მივიქირა, დავთანხმდი
და მოგვიანებით საცხოვრებლად იქვე, პროვიდენსში დავრჩი.
1991 წელს ერთი წლით ჩავიდე ამერიკაში, მაგრამ ამ დროს
სსრკ-ც დაიშალა და მივხვდი, რომ მე სხვაგან ვერსად წავი-
დოდი: რუსეთში ჩემი ინსტიტუტი დაიშალა, თანამშრომლების
უმრავლესობა კი სამუშაოდ სწორედ ამერიკაში წავიდა. თა-
ნაც მომწონა აქაურობა. იშვიათია, როცა უნივერსიტეტი ად-
მიანს უფლებას აძლევს, აკეთოს ის, რაც მას სურს. მე აქტი-
ურ ცხოვრებას ვწვევი: ვწერ, გამოვივარ, მიმდინარე მოვ-
ლენებზე ჩემს შეხედულებებს გამოვთქვამ, ვაწვლილებ, ვას-
წავლი სტუდენტებს. ჩემს სტუდენტებს მოსწონთ, თუ რო-
გორ ვასწავლი. შეიძლება ითქვას, რომ უკვე მესამე ცხოვრებას
ცხოვრობ: პირველი რაკეტებს უკავშირდებოდა, მეორე —
კომპიუტერებს, მესამე კი საერთაშორისო ურთიერთობებს

და იმის გაცნობიერებას, თუ როგორ ფუნქციონირებს საზო-
გადოება.

— ცივი ომთან დაკავშირებული თქვენი ცხოვრების შესახებ რას
გვეტყვი?

— ეს განუსაზღვრელი განსაზღვრებაა. ცივი ომი გახლდათ
კაცობრიობის ისტორიის ის პერიოდი, როცა მსოფლიოში მხო-
ლოდ ორი სუპერსახელმწიფო — სსრკ და ამერიკა არსებობ-
და და ისინი ერთმანეთს პირველი ადგილისთვის ებაქებოდ-
ნენ. ამგვარი ბრძოლა ოდითგანვე მიმდინარეობდა, როცა ქვეყ-
ნები მსოფლიოს ბატონობისთვის ერთმანეთს ებრძოდნენ. ატო-
მური იარაღის გამოყენების შემდეგ კი აღმოჩნდა, რომ თუ
თქვენ ომს დაიწყებთ, თქვენ უფრო მეტს წააგებთ, ვიდრე მო-
იგებთ. ამის გამო, ერთი მხრივ, ქვეყნებმა არ იცოდნენ, სხვაგ-
ვანად როგორ უნდა მოქცეულიყვნენ, მეორე მხრივ, არც ომის
დაწყება შეეძლო. ეს იყო ომი ომის გარეშე, ზედამოჭრი-
ლი სახელწოდებით — „ცივი ომი“. ქვეყნები ერთმანეთს ეჯიბ-
რებოდნენ, ეს საინტერესო დაპირისპირება იყო და თანაც საკ-
მარისად უსაფრთხო: უფრო უსაფრთხო, ვიდრე დღეს, რად-
განაც ყველა ქვეყნის ხელმძღვანელს კარგად ესმოდა, რომ თუ
ვინმე პირველი გაისროდა, საქმე ძალიან ცუდად დაუმთავრ-
დებოდა. ამიტომ ყველამ იცოდა თამაშის წესები და ამ წესებს
თანამიმდევრულად მისდევდა. დიას, ჩვენ რაკეტებს ვაკეთებ-
დით, ამერიკელებიც აკეთებდნენ რაკეტას. ატომური იარაღი
კი იმის სანდარი იყო, რომ ომი არ დაიწყებოდა. მერე და-
იწყო სხვა პერიოდის ომი: ცივი ომი დამთავრდა, ქვეყნები კი
დღეს კვლავ ებაქებებიან ერთმანეთს, დომინირებისთვის იბ-
ძენ, მაგრამ ამჯერად არა საშხედრო, არამედ ეკონომიკუ-
რი დომინირებისთვის. დღეს ეს ძირითადი შეჯიბრი ამერი-
კასა და ევროკავშირს; ამერიკა, ევროკავშირსა და ჩინეთს შო-
რის მიმდინარეობს და ეს არასოდეს დამთავრდება, რადგა-
ნაც ეს ადამიანური ბუნებაა, ხასიათის ნაწილია.

— თქვენ ამბობთ, ცივი ომი დამთავრდა. 2008 წლის აგ-
ვისტო ცივის გაცხელება არ იყო? თქვენ ამბობთ, რომ ის,
ვინც ომს იწყებს, ვერ მოიგებს...რას გულისხმობთ ამას?

— აგვისტოში მოხდა სისხლიანი შეცდომა, რომელიც და-
ნაშაულზე მეტია. 1991 წელს სხვადასხვა პირობების გამო
საქართველომ გვამცნო, რომ მას არ უნდა რუსეთის იმპე-
რიის ნაწილი იყოს და თავისი დამოუკიდებლობის შესა-
ხებ განაცხადა.

— არა მარტო საქართველო...

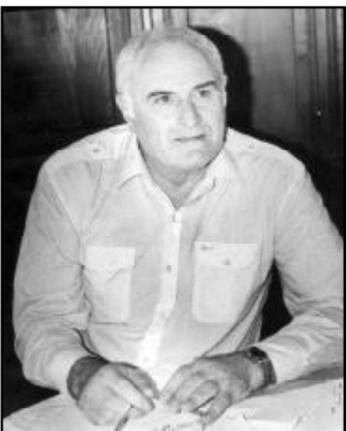
— ჰო, არა მარტო. ამავე დროს საქართველოს პროვინცი-
ებმა აფხაზეთმა და ოსეთმა განაცხადეს, რომ მათ საქარ-
თველოს შემადგენლობაში ყოფნა არ უნდათ, ისევე როგორც
მთიანმა ყარაბაღმა აზერაიჯანის შემადგენლობაში ყოფნა-
ზე განაცხადა უარი. ამის შემდეგ დაიწყო ომი საქართველოსა
და ამ ავტონომიურ რესპუბლიკებს შორის. საქართველო ამ
ომში დამარცხდა. არ ვიცი ეს კარგია თუ ცუდი...საქართვე-
ლოსთვის, რასაკვირველია, ცუდია, რადგან ლამის ბოლო 20
წლის განმავლობაში თქვენთან ისეთი არასტაბილურობა სუ-
ფევდა, როგორც — ისრაელსა და არაბებს შორის. არაბები
ამბობენ, რომ ისინი ისრაელს არ სცნობენ, ხოლო ისრაელი
— არაბების სახელმწიფოს მათ ტერიტორიაზე არსებობის უფ-
ლება არა აქვთო... საქართველომ განაცხადა, რომ ამ რესპუბ-
ლიკებს დამოუკიდებელ ქვეყნებად არსებობის უფლება არა
აქვთ. მერე 2008-ში საქართველო შეეცადა, იქ თავისი კონ-
ტროლი აღედგინა, როგორც ამას ადრე ისრაელი ცდილობდა.
რუსეთი ჩაერთო ამ ომში და დამყარდა ისეთი სტატუს-კვო,
როგორც არის. ვის აქვს უფლება დამოუკიდებლობაზე ვარ-
სებობს პრეზიდენტ ვუდრო ვილსონის კონცეფცია, რომელიც
1918 წელს აშშ-ის პრეზიდენტი გახლდათ: იგი ამბობდა, რომ
თითოეულ ერს დამოუკიდებლობის უფლება აქვს, მაგრამ
ამის პრეტიკულად ხორცშესხმა ჯეროვნად ვერ ხერხდება,
რადგანაც როგორც კი რაღაც ერი თავისუფლდება უფრო
ძლირი ქვეყნისგან, იგი მაშინვე თავისი უმცირესობის დათ-
რუნებას იწყებს, ხოლო როცა ეს უმცირესობა თავსუფლდება,
იგი თავის მხრივ თავის უმცირესობას თრგუნავსო. ამიტომ
ძალიან ძნელია იმის თქმა, თუ სად გადის ამ ყველაფრის ზღვა-
რი. ასე ხომ ტერიტორია უსასრულობამდე შეიძლება ჩქხო?

— ზოდა, ამ ჩქხვის უსასრულობას საერთაშორისო სამართალ-
მა დე ფოტო ზღვარი. სხვა უკეთესი ჯერ არაფერი გამოიწემა...

— მე ვთვლი, რომ არანაირი ტრაგიკული ფერები, რომლებმაც
დამოუკიდებლობის უფლება ბრძოლით მოიპოვეს და მიი-
ღეს კიდევ დე ფაქტო დამოუკიდებლობა. ეს დამოუკიდებ-
ლობა უნდა აღიაროს. საქართველოს პრობლემა იმაში მდგო-
მარეობს, რომ მას არ უნდა ამ სახელმწიფოების დამოუკი-
დებლობა აღიაროს. ეს კი თავად საქართველოს განვითარე-
ბაზე ნეგატიურ გავლენას ახდენს. თვითგამოცხადებულ ახალ
დამოუკიდებელ ქვეყნებზე კონტროლის აღდგენა არ მოხდება.
სხვაგვარად საქართველო ნატოს წევრი ვერ გახდება. იგი
ნატოს წევრი მხოლოდ მაშინ გახდება, როცა თქვენ აღიარებთ
თქვენს ახალ საზღვრებს ანუ მას შემდეგ, რაც აფხაზეთსა და
საქმრეთ ოსეთს აღიარებთ. მესმის, რომ ეს ძალიან ძნელია.
ვინ მოიგო ამ ომში? არავინ. ყველამ წააგო. რუსეთმა იმ და-
სავლეთიდან, რომელიც საქართველოს მხარს უჭერს, ნეგა-
ტიური რეაქცია მიიღო. დასავლეთი დაინტერესებულია სა-
ქართველო-რუსეთის დაპირისპირებით, რადგანაც საქარ-
თველოზე გაივლის ნავთობსადენი, რომლის შენარჩუნება ამე-
რიკასა და ევროპას რუსეთისგან დამოუკიდებლად უნდათ.
ამ დაპირისპირებაში საქართველოს ყოფნა იმის მაჩვენებე-
ლია, რომ ნავთობსადენი რუსეთის კონტროლის ქვეშ არ მოხ-
ვდება. დასავლეთი რუსეთს კი არ დაიპყრობს, არამედ მის
აქციებს არ იყიდის. სხვა მხრივ საქართველომ წააგო იმიტომ,
რომ ომის შედეგად რუსეთმა ამ რესპუბლიკების დამოუკი-
დებლობა აღიარა. საქართველოს მიერ ამ ტერიტორიებზე
კონტროლის აღდგენის თეორიული ალბათობაც კი არ არ-
სებობს. საქართველოს ომის შემდეგ არ შეუძლია განაცხა-
დოს: დიას, ჩვენ ვაღიარებთ თქვენს დამოუკიდებლობას. ამი-
ტომ ასეთი სიტუაცია: ყველამ წააგო და არავინ იცის, შემე-
დვი სვლა საითკენ უნდა გაკეთდეს: ვერც მარცხნივ, ვერც
მარჯვნივ, ვერც უკან და ვერც წინ მიდიხართ.

იხ მარკვილაძე,
ნიუ-იორკ-პროვიდენსი, აშშ
(ბაზრქილება იმდნა)

ადამიანი დროში

კარის წოდების მოპოვება. მკითხველს არ ეგონოს, ასაკში შესულ ჩვენს ბერძენულ რაიმე დაავიწყდა ან ჟინი დაკარგა, კვლავ ძველებურად შეათამაშებს ფართო მხარბეჭს, ვეება ხელეუბნის მოიქნევს, აუზში გადახტება და პატარა ბიჭებს წყალბურთის ანაბანას ასწავლის, ანახევებს კიდეც, პრაქტიკულად როგორ გააკეთონ ესა თუ ის ილეთი, შემდეგ რამახინად შესძახებს - არ დაგავიწყდეთ, ვისი გორისა ხართ, ჩვენ მოგვბაძეთ, ჩვენსავით და თუნდაც ჩვენზე კარგად ითამაშეთ, ალაღვინეთ ქართული

უნივერსალური კასი

მს რომ ასეა და, ნამდვილად უნივერსალური, ჰარმონიული, მრავალმხრივი პიროვნებაა ჩვენი იუბილარი, ბატონი ლემი ბომბილბე, ამაში მკითხველიც მალე დარწმუნდება, ხოლო იმისთვის, რომ ვინმე სუბიექტურად-მიკერძოებულად არ ჩაგვივარდოს სახელოვანი მეგობრის ქება-დიდება, ამთავითვე მოვიყვანოთ მისი ცხოვრების, ღირსეული ცხოვრების ფაქტებსა და მოვლენებს...

წყალბურთის დიდებო... ამ მიზნით საწყლოსნო სპორტის ფედერაციის პრეზიდენტობაშიც საქმიანობს, წყალბურთის სპორტული კლუბ „ივერისა“ გამგეობის წევრიცაა და ამ კლუბის გუნდების კონსულტანტიც გახლავთ... ეს ყველაფერი კი, იმ სამეცნიერო და პედაგოგიური მოღვაწეობის ფონზე, რომელსაც დღემდე ინარჩუნებს სხვა „ჩარეცხილითა“ განსხვავებით, და მისი ლექცია-სემინარები, სტუდენტებთან, ასპირანტებთან მაგისტრანტებთან მუშაობა სამაგალითოა ახალგაზრდა კოლეგებისთვის...

სკოლაში ფრიადოსანი, სპორტშიც წარმატებული იყო იმთავითვე... შემდეგ კი... შემდეგ ჩვენ თვალწინ იგი მთელი ქართული, და არა მხოლოდ ქართული, საზოგადოებისთვის გახდა ცნობილი. თვითონ განსაჯეთ: აქეთ უნივერსიტეტში უკვე სტუდენტობისა და მათემატიკური მეცნიერების ნიუანსების გაცნობა, შემდეგ ასპირანტურაში სწავლით ცოდნის გაღრმავება და მეცნიერის და პედაგოგის ყველა საფეხურის წარმატებით გაგლა - მეცნიერებათა კანდიდატი და დოცენტი, მეცნიერებათა დოქტორი და პროფესორი. მრავალი წლის მანძილზე მრავალჯერ იყო არჩეული კათედრის გამგედ. ასევე წლების მანძილზე იყო ივანე ჯავახიშვილის სახელობის უნივერსიტეტის სამეცნიერო საბჭოს წევრი და, რაც მთავარია, უნივერსიტეტის პრორექტორი... ეს დიდად საამაყო იყო არა მხოლოდ მისთვის, არამედ ჩვენთვის, მისი ახლობლებისთვის...

ეროტი სულის ამოთქმით ჩამოთვლილი ეს ფაქტები ჩვენი უნივერსალური მეგობრის ცხოვრების მხოლოდ ერთ სფეროს - ერთ ნაწილს მოიცავს, რათქმა უნდა, მნიშვნელოვანს, მაგრამ...

გბედავთ, აქვე შევეხებით ლერი გოგოლაძის ცხოვრების მეორე მხარეს, მეორე ნაწილს გავისხენოთ, ჯილდოებით, მედლებით „დახუნძლული“ სპორტის უნიკალურ სახეობაში - წყალბურთში. რა თქმა უნდა, იმ სახელმწიფო ორდენებთან და სამეცნიერო ჯილდოებთან ერთად, რომლებიც თავისი მრავალმხრივი და ხანგრძლივი მოღვაწეობის დროს მიიღო.

22 წლის ქაბუკი რომის ოლიმპიური თამაშების ვერცხლის პრიზიორი გახდა, სწორედ მას მიუძღვის დიდი წვლილი გადაამწყვეტ თამაშებში - დაძაბულ მომენტებში გუნდის მეკარის ლერი გოგოლაძის ოსტატობამ იხსნა გუნდი აშკარა, აუღებელი გოლებისგან...

შემდეგ იყო წარმატების კასკადი მთელი ათეული წლის მანძილზე - ევროპის ჩემპიონატებში, საკავშირო და საერთაშორისო ტურნირებში გამარჯვებები, ოქროს, ვერცხლისა და ბრინჯაოს მრავალჯერ მოპოვება, საერთაშორისო აღიარება და არაერთ ტურნირში საუკეთესო მე-

წველი მეგობრებისა და ვეტერანი სპორტსმენების სახელით ნოდარ კურტანიძე, ოთარ მიმინოვილი

კარის წოდების მოპოვება. მკითხველს არ ეგონოს, ასაკში შესულ ჩვენს ბერძენულ რაიმე დაავიწყდა ან ჟინი დაკარგა, კვლავ ძველებურად შეათამაშებს ფართო მხარბეჭს, ვეება ხელეუბნის მოიქნევს, აუზში გადახტება და პატარა ბიჭებს წყალბურთის ანაბანას ასწავლის, ანახევებს კიდეც, პრაქტიკულად როგორ გააკეთონ ესა თუ ის ილეთი, შემდეგ რამახინად შესძახებს - არ დაგავიწყდეთ, ვისი გორისა ხართ, ჩვენ მოგვბაძეთ, ჩვენსავით და თუნდაც ჩვენზე კარგად ითამაშეთ, ალაღვინეთ ქართული

სად წაიყვან სადაუსრა...

ნიკოლოზ ჩოლოყაშვილი (ნიკიჟორე ირბაქი).

1585-1658 (თარიღები მიახლოებითია)

პოლიტიკური მოღვაწე, დიპლომატი, ერთ-ერთი გამოჩენილი პირი ქართული ნაბეჭდი წიგნისა. მწლის ბაგში გააგზავნეს იტალიაში, სადაც ბერძნულ სკოლაში მიებარა სასწავლებლად. იტალიაშივე აღიკვეცა ბერად. საქართველოში 1608 წელს დაბრუნებული, გახდა კახეთის მეფის თეიმურაზ I-ის მოძღვარი.

1614-ში იერუსალიმში წავიდა; 1625-ში თეიმურაზ I-ის დავალებით დიპლომატიური მისიით იმოგზაურა ევროპაში; რომში აქტიურად მონაწილეობდა ქართული ბეჭდვითი გამოცემის ორგანიზებაში. 1629 წელს მისი დახმარებით ჩამოისხა ქართული ანბანი, გამოადა და გამოიცა ქართულ-იტალიური ლექსიკონი (პირველი ქართული ნაბეჭდი წიგნი!), რასაც მოჰყვა „ლოცვანი“ (ქართულ ენაზე).

საქართველოში კვლავ 1629 წელს დაბრუნდა და მეტეხის ეკლესიის წინამძღვრება იტვირთა. 1643-49 წლებში ნ. ჩოლოყაშვილი იერუსალიმში ქართ-

ველთა ჯვრის მონასტრის წინამძღვარია. 1650 წელს მორიგ ჯერზე მობრუნდა სამშობლოში, იმერეთის სამეფო კარზე ლევან II დადიანთან, რომლის გარდაცვალების შემდეგ ვამეყ III-ს სხვა მონაწილე დედათა შორის ნ. ჩოლოყაშვილიც შეიყვრო და ციხეში ჩასვა. იგი საპატიმროშივე გარდაიცვალა.

ნიკოლოზ ჩოლოყაშვილის მრავალმხრივი მოღვაწეობა საქართველოს პოლიტიკურ თუ კულტურულ წინსვლას მოხმარდა.

მომამბადა თამაზ ეპარქიძე

სტატისტიკა

საქართველოს საბარეო პალატი 13.4 მლნ. აშშ დოლარი შეაღებინა

საბარეო პალატი მთლიანად საგარეო ვალაში 2012 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 13.4 მლნ. აშშ დოლარი (22.1 მლნ. ლარი) შეადგინა. ეროვნული ბანკის ინფორმაციით, აქედან, 4.2 მლნ. აშშ დოლარი (7.0 მლნ. ლარი) იყო სამთავრობო სექტორის ვალი (31.8%), 582.3 მლნ. აშშ დოლარი (964.8 მლნ. ლარი) - ეროვნული ბანკის, 2.5 მლნ. აშშ დოლარი (4.1 მლნ. ლარი); 18.5% - საბანკო სექტორის, 3.2 მლნ. აშშ დოლარი (5.3 მლნ. ლარი); 24.1% - სხვა სექტორებისა და 2.8 მლნ. აშშ დოლარი (4.7 მლნ. ლარი); 21.3% - კომპანიათა შორის ვალი. მთლიანი საგარეო ვალა უცხოური ვალაა.

მლნ აშშ დოლარით შემცირდა (9.3 მლნ. ლარი). საანგარიშო პერიოდში საქართველოს ეროვნული ბანკის საგარეო ვალი 70.2 მლნ აშშ დოლარით (116.6 მლნ. ლარით) შემცირდა. აქედან, ოპერაციული ცვლილების შედეგად ეროვნული ბანკის ვალდებულებების შემცირებამ 68.0 მლნ აშშ დოლარი (113.0 მლნ. ლარით) შეადგინა და საკურსო ცვლილების შედეგად - 2.2 მლნ აშშ დოლარი (3.6 მლნ. ლარი).

2012 წლის მეოთხე კვარტალში, წინა კვარტალთან შედარებით საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი 581 მლნ აშშ დოლარით (96.5 მლნ. ლარით) გაიზარდა. აქედან ოპერაციული ცვლილების გამო ვალი გაიზარდა 17.3 მლნ აშშ დოლარით (28.7 მლნ. ლარი), ფასის ცვლილების შედეგად - 10.2 მლნ აშშ დოლარით (17.0 მლნ. ლარი), საკურსო ცვლილებების შედეგად - 9.3 მლნ აშშ დოლარით (15.5 მლნ. ლარი), ხოლო სხვა ცვლილებების გამო 21.3 მლნ აშშ დოლარით (35.3 მლნ. ლარი).

საბანკო სექტორის უცხოური ვალდებულებები 10.1 მლნ აშშ დოლარით (16.8 მლნ. ლარით) გაიზარდა, რაც გამოწვეულია ოპერაციული ცვლილებების შედეგად 6.1 მლნ აშშ დოლარით (10.2 მლნ. ლარით) და საკურსო ცვლილების შედეგად 4.9 მლნ აშშ დოლარით (8.2 მლნ. ლარით) ზრდით, აგრეთვე ფასის ცვლილების გამო ბანკების ვალდებულებების 0.9 მლნ აშშ დოლარით (1.5 მლნ. ლარი) შემცირებით. აღსანიშნავია, რომ 2012 წლის მეოთხე კვარტალში ადგილი ჰქონდა საბანკო სექტორის მოკლევადიანი ვალდებულებების 76.8 მლნ აშშ დოლარით (127.6 მლნ. ლარი) შემცირებას და გრძელვადიანი ვალდებულებების 87.0 მლნ აშშ დოლარით (144.4 მლნ. ლარი) ზრდას.

სხვა სექტორების საგარეო ვალდებულებები 93.5 მლნ აშშ დოლარით (155.2 მლნ. ლარით) გაიზარდა, აქედან 79.1 მლნ აშშ დოლარი (131.3 მლნ. ლარი) არასაფინანსო კორპორაციების საგარეო ვალდებულებებზე მოდის. სხვა სექტორების საგარეო ვალი ოპერაციული ცვლილებების შედეგად - 27.2 მლნ აშშ დოლარით (45.2 მლნ. ლარით) შეადგინა.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

სამთავრობო სექტორის უცხოური ვალდებულებები საანგარიშო პერიოდში 76.6 მლნ აშშ დოლარით (127.1 მლნ. ლარით) გაიზარდა. აქედან ოპერაციული ცვლილების შედეგად ზრდამ 76.6 მლნ აშშ დოლარი (127.3 მლნ. ლარი) შეადგინა და ფასის ცვლილების გამო 5.5 მლნ აშშ დოლარი (9.1 მლნ. ლარი), ხოლო საკურსო ცვლილების შედეგად სამთავრობო სექტორის ვალი 5.6

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

2012 წელს სიმსილე რეგულირების რეკომენდაცია წინა წელთან შედარებით 1.7 პროცენტით შემცირდა

2012 წელს ცოცხლად დაბადებულთა რაოდენობა წინა წელთან შედარებით 1.7 პროცენტით შემცირდა და 57 031 შეადგინა, მათ შორის ბიჭი - 29 801, ხოლო გოგო - 27 230, მიუხედავად ბოლო 2 წლის განმავლობაში შემცირებისა.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

„საქსტატის“ ინფორმაციით, აღსანიშნავია, რომ შობადობის მაჩვენებელი 2004-2007 წლების პერიოდთან შედარებით მაინც მაღალ დონეზე რჩება.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

რეგისტრირებულ ქორწინებაში დაბადებულთა წილი 2012 წელს 2011 წელთან შედარებით იზარდა და 67.5 პროცენტს აღწევს. შედარებისათვის, ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი (45.6 პროცენტი) 2006 წელს დაფიქსირდა.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

სტატისტიკის ეროვნული სააგენტოს ინფორმაციით, ცოცხლად დაბადებულთა რიგითობის გადანაწილებაში შეინიშნება მნიშვნელოვანი ცვლილებები. თუ 2011 წელს პირველი შვილის წილი საერთო დაბადებაში შეადგენდა 47.7 პროცენტს, 2012 წელს იგივე მაჩვენებელი 46.2 პროცენტამდე შემცირდა. ამასთან, 2012 წელს, 2011 წელთან შედარებით მეორე შვილის წილი საერთო დაბადებაში 37.4 პროცენტიდან 38.1 პროცენტამდე, ხოლო მესამე და მომდევნო შვილების წილი 14.9 პროცენტიდან 15.6 პროცენტამდე გაიზარდა.

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

აღსანიშნავია, რომ ცვლილებები განიცადა ცოცხლად დაბადებულთა რაოდენობის განაწილების სტრუქტურამ დედის ასაკის მიხედვით, 2011 წელთან შედარებით 46.3 პროცენტიდან - 44.2 პროცენტამდე

საანგარიშო პერიოდის განმავლობაში უცხოური ვალუტით დენონირებული საგარეო ვალდებულებების მოცულობა 85.2 მლნ აშშ დოლარით (141.4 მლნ. ლარი) გაიზარდა და 12.6 მლნ აშშ დოლარით (20.9 მლნ. ლარი) შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით დენონირებული ვალის მოცულობა 27.1 მლნ აშშ დოლარით (44.9 მლნ. ლარი) შემცირდა და 76.6 მლნ აშშ დოლარით (1.3 მლნ. ლარი) შეადგინა.

შემცირდა 25 წლამდე დედების მიერ ცოცხლად დაბადებულთა რაოდენობა, იმავე პერიოდისათვის 25 წლისა და უფროსი ასაკის დედებში შეინიშნება 53.7 პროცენტიდან 55.7 პროცენტამდე მატება.

2012 წელს 2011 წელთან შედარებით თითქმის უცვლელი დარჩა დედის საშუალო ასაკი, რომელმაც შეადგინა 24.2 წელი პირველი ბავშვის დაბადებისას და 26.1 წელი საერთო დაბადებისას.

უმნიშვნელო ცვლილება განიცადა გარდაცვლილთა რიცხოვნობის სქესობრივ-ასაკობრივმა განაწილებამ. წინა წელთან შედარებით, მცირეოდენი შემცირებაა მამაკაცების 15-24, 45-49 და ქალების 20-34 ასაკობრივ ჯგუფებში, ხოლო კლება ორივე სქესისათვის დაფიქსირდა 60-84 ასაკობრივ ჯგუფებში.

2012 წლისათვის გაარსებული საშუალო ასაკი მამაკაცისთვის - 72.8, ხოლო ქალისთვის - 77.7 წელი

2012 წლისათვის გაარსებული საშუალო ასაკი მამაკაცისთვის - 72.8, ხოლო ქალისთვის - 77.7 წელი, როდესაც იგივე მაჩვენებელი 2000 წელს მამაკაცისთვის 63.3 წელს, ხოლო ქალისთვის - 71.8 წელს შეადგენდა.

2012 წელს 1 წლამდე გარდაცვლილთა კოეფიციენტი 1 000 ცოცხლად დაბადებულზე 12.5 პრომილე იყო. „საქსტატის“ ინფორმაციით, 2012 წელს ბუნებრივმა მატებამ (სხვაობა ცოცხლად დაბადებულთა და გარდაცვლილთა რაოდენობას შორის) 7 683 ერთეული შეადგინა

ხელურობა

გვსურს, მსოფლიოს ვუმასპინძლოთ

საპარტიმპლუს ხელბურთის ფედერაციის პრეზიდენტმა ზურაბ კაკაბაძემ გვითხრა, 19-წლამდე ხელბურთის პირველობის ფინალური ეტაპის მასპინძლობაზე საერთაშორისო ორგანიზაციაში განაცხადი წარვადგინეთო. საქმე ის არის, რომ 2015 წელს თბილისში ევროპის ასალგაზრდობის ოლიმპიური ფესტივალი გაიმართება, მის პრეზიდენტად კი შეტანილია ხელბურთი - 1998-1999 წლებში დაბადებული გოგო-ბიჭები ისპარტელები. ეს ის ასაკია, რომლის წარმომადგენლებსაც სწორედ ორი წლის შემდეგ მსოფლიოს პირველობა უწევთ და იმ დროს საქართველოს კონკურენტუნარიანი გუნდი ეყოლება. საგულისხმოა, რომ საფესტივალოდ ჩვენი

ხელბურთელები მეოთხე წელიწადია, ინტენსიურად ემზადებიან და რეგულარულად მონაწილეობენ ქვეყნის პირველობებში. მაგალითად, წლეულს ამ ასაკის გოგონათა 12 და ბიჭების 19 გუნდი ჩაება შეჯიბრებაში.

მსოფლიოს პირველობის მასპინძლობასთან დაკავშირებით საქართველოში ოფიციალური ვიზიტით ჩამოვიდა ხელბურთის საერთაშორისო ფედერაციის სახელმძღვანელო კომისიის თავმჯდომარე ლეონ კალინი, რომელიც უკვე შეხვედრა სპორტისა და ასალგაზრდობის საქმეთა მინისტრ ლევან ყიფიანს, მინისტრის მოადგილე თამაზ თევზაძეს, ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის პრეზიდენტ ლერი ხაბელოვსა და გენერალურ მდივან ემზარ ზენაიშვილს. სეოკოს თავ-

კაცმა საპარტიო სტუმარს ჩვენი ქვეყნის ოლიმპიური მიღწევები გააცნო და საუბარში აღნიშნა, რომ „საქართველოს ხელბურთში მდიდარი ტრადიციები აქვს. გვყავს ოლიმპიური ჩემპიონი ალექსანდრე ანპილოგოვი. საერთაშორისო ტურნირების გამართვის გამოცდილებაც არ გვაკლია. ამას წინათ მოჭიდავეთა ევროპის ჩემპიონატი ჩავატარეთ, მანამდე მსგავს შეჯიბრებას ძიუდოშიც ვუმასპინძლებთ. საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტი მიესალმება ჩვენი ქვეყნის ხელბურთის ფედერაციის სურვილს - 2017 წელს უმასპინძლოს 19-წლამდეელთა მსოფლიოს პირველობას და მზად არის მაქსიმალურად მხარში ამოუდგეს მას“. თავის მხრივ, თბილისში სტუმრობით კმაყოფილება გამოხატა ლეონ კალინი და დასძინა: „მივესალმები თქვენს სურვილს, უმასპინძლოთ მაღალი რანგის შეჯიბრებას. ეს ჩვენი ფედერაციის ინტერესებში შედის, რადგან გვინდა, რომ ხელბურთი ბევრ ქვეყანაში იყოს პოპულარული. მსოფლიოს ჩემპიონატის სამასპინძლოდ სამი კარგი დარბაზია აუცილებელი, რომლებიც საერთაშორისო სტანდარტებს დააკმაყოფილებს. ასევე მნიშვნელოვანია საცხოვრებელი პირობები. მე ვფასებ თქვენს ძალისხმევას და, თუ დაგრწმუნდები, რომ შეჯიბრების ჩატარება თქვენს შესაძლებლობებს არ აღემატება, თან სახელმწიფოს მხრიდანაც შესაბამისი გარანტიები იქნება, მაშინ მზად ვარ, საქართველოს კანდიდატურას ლობირება გავუწიო“.

19-წლამდეელთა მსოფლიოს ჩემპიონატის მასპინძლობა ხორვატეთსა და სამხრეთ კორეასაც სურთ. ხელბურთის საერთაშორისო ფედერაცია არჩევანს დოჰაში (ყატარი, ოქტომბერი) დაგეგმილ კონგრესზე გააკეთებს.

ლემსო ცინცაძე

რამი

ფრანგული „ოსკარი“ - მამუკა გორგოძე

შქმელისი სპორტული გამოცემა საფრანგეთის ყოველწლიური „სარაგო გაზეთი „მედი ოლიმპიკი“, რომელიც 1954 წლიდან სპეციალური პრიზით - „ოსკარი“ აჯილდოებს ქვეყნის ჩემპიონატის საუკეთესო მოთამაშეებს. სამფეოვნებმა ამჯერად ბორჯლოსანთა და „მონპელიეს“ ლიდერი, საქართველოს 2011 წლის საუკეთესო სპორტსმენი მამუკა გორგოძე დააჯილდოეს. იგი პირველი ქართველი მორაგბეა, ვისაც „ოსკარი“ მიენიჭა. დაჯილდოების ცერემონიაზე გაზეთის მთავარი რედაქტორის მოადგილე შაკ ვერდემ მაღალი შეფასება მისცა ქართველი მესამესაზღვრის თამაშს და „მონპელიეს“ ბოლოდროინდელ წარმატებებში ჩვენებურის დამსახურება ხაზგასმით აღნიშნა.

მასმედიის წარმომადგენლების, კლუბის სპონსორებისა და გულშემატკივრების წინაშე სიტყვით გამოვიდნენ „მონპელიეს“ პრეზიდენტი მოჰედ ალტრადი, მთავარი მწვრთნელი ფაბიენ გალტიე და კაპიტანი ფლუჟანს უოდრაოგო, რომლებმაც თბილისი სიტყვები არ დაიშურეს „გულშემატკივრების აღსანიშნავად. ფაბიენ გალტიემ ისიც დასძინა, რომ „დაჯილდოება ცოტა დაგვიანებულიც კია. მამუკა უკვე სამ წელიწადზე მეტია, რაც ქობაგთა რჩეული მორაგბეა“. საზეიმო ცერემონიის დასასრულს გორგოძემ დაფასებისთვის მიიღო ოლიმპიკის რედაქციას, ასევე კლუბის მესვეურებს, მწვრთნელებსა და თანაგუნდელებს მაღლობა გადაუხადა.

გივი გაბუა

სიტუაცია

გუნდებმა რაღა დააშავეს?

გუშინ უკვე გაუწყო, რომ სუპერლიგის პრინციპული მატჩი „სოსუმმა“ თბილისის „დინამოს“ 74:73 მოუგო და დიდი ნაბიჯი გადადგა მლიოფისკენ. როგორც ირკვევა, აქტიურბულვართ - კალათბურთის ფედერაციამ კაზუსტიკური გადამწყვეტილება მიიღო და 10 აპრილისთვის აღნიშნული შეხვედრის გადათამაშება დაინიშნა.

მა რა დააშავეს, რომლებსაც საბედისწერო ქულა დააკლეს, ან, მით უმეტეს, ზღვისპირელებმა, ვისაც, მათგან დამოუკიდებელი მიზეზის გამო, უმნიშვნელოვანესი გამარჯვება მოჰარეს?

მეზი მეორე ტაიმის დასაწყისში გავარდა, როცა კლემიტონმა „თეორ-ლურჯები“ დაანინაურა - 45:44 და თან საჯარიმოს ტყორცის უფლებაც მოიპოვა, რომელიც ზუსტად შეასრულა. ძალის თავიც სწორედ ამ ეპიზოდშია დამარხული - სამდივოს თანამშრომლებმა ირაკლი ხოშტარისა შეგირდებს ოპერატიულად მიუთვალეს ორი ქულა, ხოლო მესამე რატომღაც „გახალტურეს“.

თუ ვინმე გვიპასუხებს, რომ ფედერაციის შესაბამისმა კომიტეტმა სუპერლიგის დებულების სათანადო პუნქტის გათვალისწინებით იმოქმედა, კიდევ უარესი. დიხს, კარგად გვექონია საქმე, თუ ეროვნული ჩემპიონატის სახელმძღვანელო დოკუმენტი ასეთი აბსურდული პარაგრაფებითაა შედგენილი.

სხვათა შორის, პრესლოჟაში შეკრებილმა მასმედიის წარმომადგენლებმა ამ იაღლიშუე მაშინვე მიუთითეს, ვისაც ჯერ არს, მაგრამ სამართლიანობა ტაბლოზე არ ასახულა.

გეკითხებით: ან დინამოელებ-

გია პლატონიშვილი

კადრები

მაია აზარაშვილი ფედერაციის „სპორტი ყველასათვის“ პროექტსტად აირჩიეს

სპორტისა და ასალგაზრდობის საქმეთა მინისტრის საკონფერენციო დარბაზში საქართველოს ეროვნული ფედერაციის - „სპორტი ყველასათვის“ საანგარიშო-სარჩევნო ყრილობა გაიმართა, რომელსაც სპორტისა და ასალგაზრდობის საქმეთა მინისტრის მოადგილე თამაზ თევზაძე, ოლიმპიური კომიტეტის პირველი ვიცე-პრეზიდენტი ელგუჯა ბერიშვილი და გაზეთ „ლელოს“ მთავარი რედაქტორი თენგიზ გაჩეჩილაძე დაესწრნენ. თენგიზ გაჩეჩილაძე ფედერაციას „სპორტი ყველასათვის“ წლების განმავლობაში ხელმძღვანელობდა.

დერაციის ახალი პრეზიდენტის არჩევნები მოეწყო. „სპორტი ყველასათვის“ ფედერაციის პრეზიდენტად არჩევის სურვილი ერთადერთმა კანდიდატმა, ვეტერანმა მძლეოსანმა, 1988 წლის სეულის ოლიმპიური თამაშების ბრინჯაოს პრიზიორმა და საქართველოს მძლეოსნობის ფედერაციის ყოფილმა გენერალურმა მდივანმა მაია აზარაშვილმა გამოთქვა, ვინც დელეგატებს თავისი საოქმედო გეგმა გააცნო. დელეგატებმა აზარაშვილის კანდიდატურას მხარი ერთხმად დაუჭირეს.

საანგარიშო-სარჩევნო ყრილობაში 42 დელეგატი მონაწილეობდა. მოგვიანებით ახლად არჩეულმა პრეზიდენტმა დელეგატებს ის გუნდი წარუდგინა, რომელთან ერთადაც მუშაობას აპირებს.

ფედერაციის პირველი ვიცე-პრეზიდენტი დავით ტატიშვილი, ხოლო გენერალური მდივანი ზაზა ჩიტალაძე იქნება. მაია აზარაშვილი ფედერაციის მეორე ვიცე-პრეზიდენტის ვინაობას მოგვიანებით დაასახელებს.

მანუარ ბიორბაძე

ფიასკო

ამას არაპინ ელოდა

განმანათლებლის - რბილად ასე შეიძლება შეფასდეს დარბაზბურთში საქართველოს ეროვნული ნაკრების გამოსვლა ჰოლანდიაში გამართულ ევროპის ჩემპიონატის საკვალიფიკაციო რაუნდში. „ჯვაროსნები“ ჯერ ჩეხებთან შერცხვნენ - 1:4, ხოლო შემდეგ - მასპინძლებთან - 3:7 და ჯგუფში ბოლო ადგილი დაიკავეს.

ვიტალი ჯაფარიძე

თაობა

მათ უკვე იცინან, ვისი გორისანი არიან

თბილისის 157-ე საჯარო სკოლის მოსწავლეებს შეხვდნენ „საქართველოს ოლიმპიელთა კლუბის“ წევრები - ოლიმპიური ჩემპიონები ნინო სალუქვაძე, კახი კახიაშვილი და გია ასანიძე, ოლიმპიური პრიზიორები რამაზ ნოზაძე და ნესტორ ხერგიანი, მსოფლიოს ჩემპიონი რუსუდან სოფერია, პედაგოგიკურ მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი გურამ ძაგანია. ღონისძიებას უძღვეს სპორტული კომენტატორი ჯამლეთ ხუსაშვილი.

წარმატებულმა მოსწავლეებმა სკოლაში შეიტანეს სიმბოლური

„ამირანის ცეცხლი“, რომელიც ოლიმპიელთა კლუბის ორგანიზებით 26 ოქტომბერს მყინვარწვერიდან თბილისამდე საქართველოს სახელოვანმა სპორტსმენებმა ესტაფეტით ჩამოიტანეს.

საჩვენებლად წარმოდგენილი იყო ვიდეო და ფოტომასალა ქართველ სპორტსმენებზე, გამოფენილი იყო სპორტული ინვენტარი და ლიტერატურა.

ღონისძიების დასასრულს გაიმართა სხვადასხვა ტიპის აქტივობები - კითხვა-პასუხი, ვიდეომასალაზე მსჯელობა და სპორტული ვიქტორინა. გამარჯვებულები დაჯილდოვდნენ სხვადასხვა პრიზებით.

გიორგი შოთაძე

ოფორული ზონა

ცმტბ ხნის წინათ ლონდონის მას-
ლობლად ქალაქ ასკოტში, საკუთარი
მამულის საბაზანო ოთახში გარდაც-
ვლილი სკანდალურად ცნობილი
ოლიგარქის, რუსეთის უშიშროების
საბჭოს ყოფილი მდივნის ბორის ბე-
რეზოვსკის ცნობილი გამოჩენილი,
დიდი ფული ორი ფერისაა - შავისა
და რუსის.

„შავი ფული“ მაინცდამაინც ბევრ
განმარტებას არ საჭიროებს, რადგან
მისი ფერის ამბავი ყველამ კარგად
იცის - იგი არაკანონიერი, შემთხვე-
ვათა აბსოლუტურ უმრავლესობაში
კრიმინალური, სისხლიანი გზითაა მო-
პოვებული. რაც შეეხება „რუს ფულს“,
ისიც კანონდარღვევითაა მიღებული,
ოღონდ მისი მიღების გზას, ცხადია,
პირობითად, ნახევრად ლეგალური
შეიძლება ვუწოდოთ, რადგან წარმო-
შობის წყარო, უმთავრესად, გადასა-
ხადებისგან თავის არიდება, ანდა, სუ-
ლაც მათი გადაუხდელობაა. მოკლედ
ორივე ფერის „არსი“ ისაა, რომ არა-
კანონიერი გზითაა მიღებული, ამიტომ
ლეგალურობისთვის „ფერიცვალება“,
ანუ გათეთრება სჭირდება.

სწორედ არაკეთილსინდისიერი
გზით მოპოვებული დიდძალი ფულის
გასათეთრებლად ერთ-ერთი საუკე-
თესო მეთოდი მისი ჯერ ოფორულ
ზონაში დამალვა, შემდგომ კი იქიდან
შემოვლითი გზებით, არაერთ ქვეყა-

ფულის სამი ფერი

ნაში სხვადასხვა ტიპის საბანკო ოპე-
რაციის გავლის შემდგომ უკვე საე-
სებით ლეგალურ ბიზნესში პირდა-
პირი ინვესტიციის სახით დაბანდე-
ბა და ამ გზით მისთვის რესპექტაბე-
ლობის შექმნა.

თუმცა კი, ცხადია, ოფორული ზო-
ნები მთელ მსოფლიოში სულაც არ
არის იმისთვის შექმნილი, რომ მავან-
მა, უკაცრავად და, მამაძალლობით ნა-
შოვნი ფულის გათეთრება უპრობლე-
მოდ შეძლოს, მისი ფინანსურ-ეკონო-
მიკური არსი, ბუნებრივია, სულ სხვაა.
თავად ოფორი (ქვეყნის ტერიტორიის
საზღვრებს გარეთ მყოფი) - ესაა
უცხოელ მონაწილეთათვის საფინან-
სო-საკრედიტო ოპერაციების დროს
შედავითანი რეჟიმის მოქმედების ტე-
რიტორია (ან, გნებავთ, თავად რეჟი-
მი), რომელიც, ვთქვათ, დაბალ გადა-
სახადებს, სავალუტო კონტროლის
არარსებობას და სხვას გულისხმობს.
ასეთ ზონებში კომპანიებს დიდძალი
ინფორმაციის გამოაშურობების შე-
საძლებლობას აძლევს, რაც კარკვე-
ულ პირობებში ხელსაყრელ ნიადაგს
ქმნის სხვადასხვა არაკეთილსინდისი-
ერი ბიზნესისთვის.

ამჟამად მსოფლიოში 72 ოფორუ-

ლი ზონა მოქმედებს, რომლებიც მი-
ზიდველობის მთავარი კრიტერიუმი მე-
ანაბრეთა ვინაობისა და მათი კაპიტა-
ლების ოდენობის გაუმჯობესების ხარის-
ხით განსხვავდებიან. ამ მხრივ ოფორ-
ულ ზონებში უპირობო ლიდერია შვე-
იცარია, ხოლო მეორე ადგილზე, ზო-
ლო რეიტინგული ანალიზის შედეგე-
ბით, მსოფლიოში ერთ-ერთი უდიდესი,
დიდი ბრიტანეთის იურისდიქციის
ქვეშ მყოფი კაიმანის კუნძულებია.

ახლდახან კი გაირკვა, რომ პროტექ-
ტორატის ხელისუფლება ზონაში რე-
გისტრირებული კომპანიებისა და მათი
დირექტორების შესახებ ინფორმაციას
საყოველთაოდ ხელმისაწვდომს ხდის,
რის შესახებ ადგილობრივმა სავალუ-
ტო რეგულატორმა „ვიამ“ ჰეიჯ-ფონ-
დებისადმი შეტყობინებებით ამცნო.
მიმართვაში, კერძოდ, აღნიშნულია,
რომ კაიმანის კუნძულების ადმინისტ-
რაცია ადგილობრივი ფონდების შე-
სახებ მონაცემთა ბაზის შექმნას აპო-
რებს, რაც, თავის მხრივ, მათ ხელმძ-
ვლავნალო ვინაობისა და კვალიფიკა-
ციის შესახებ მონაცემთა განსჯაჯრო-
ბას გულისხმობს. ასევე აღნიშნულია,
რომ მითითებული პროცესის მიზანია
კორპორატიული მართვის სტანდარტე-

ბის ამალღება, ასევე ფინანსური გამ-
ჭვირვალობის უზრუნველყოფა, რა
მიზნითაც საკონსულტაციო კომპანია
„ერნსტ ენდ იანგი“ შესაბამისი კვლე-
ვის შედეგად ხელისუფლებას სათანადო
რეკომენდაციებს მისცემს.

ფინანსურ სამყაროში ამან მძლავრი
რეზონანსი იმის გამო ჰპოვა, რომ მა-
ნამდე ბრიტანული კაიმანის კუნძულე-
ბი, როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, ერთ-
ერთი ყველაზე დახურულ ზონად იყო
მიჩნეული. ამდენად, მსოფლიო ფინან-
სურ წრეებში ამ მოვლენას მონაწივე
ქვეყნების გავლენიანი პოლიტიკოსე-
ბის ზეწოლას უკავშირებენ, რომლებ-
საც თავიანთი მძლავრი ეროვნული
კომპანიების შემოსავლების ნაწილის
ჩრდილის საფარველქვეშადაც გამოყ-

ვანა სურთ. გარდა ამისა, თავის მხრივ,
ამ აქციის ინიცირება მსხვილ ინვეს-
ტორებსაც ეკუთვნით, რომლებსაც
ზოგ შემთხვევაში მათი კუთვნილი შე-
ნატანების მენეჯმენტის კვალიფიკაცია
საეჭვოდ მიაჩნიათ. შედეგად, საეჭვო
ოპერაციების წარმოებაში უკვე მხო-
ლებულია რამდენიმე მსხვილი კომპა-
ნია და კომერციული ბანკი.

ექსპერტთა აზრით, დღესდღეობით
მსოფლიოში საკმაოდ ფართოდ გავ-
რცელებული პრაქტიკა, რომლითაც
კაიმანის კუნძულებზე (და არა მარ-
ტო იქ) რეგისტრირებული კომპანიის
დირექტორი ნებისმიერი ქვეყნის,
რომელიც გნებავთ, მოქალაქე შეიძ-
ლება გახდეს, სრულიად დაუშვებე-
ლია. ამდენად, კაიმანის კუნძულებე-
ზე დაგვიკლ, ასე ვთქვათ, გამჭვირ-
ვალობის ხარისხის ამალღების ოპე-
რაციას ისინი მონონები შეხვდნენ.

კონკრეტულად თუ ვიმსჯელებთ,
თუ რა მიზნენობა აქვს ამ პროცესს,
კერძოდ, საქართველოსთვის, ორი
სიტყვით ვიტყვი, რომ აღნიშნული
ინფორმაციის ხელმისაწვდომობის
შედეგად დანამდვილებით გახდება
ცნობილი, თუ ვინ ფლობს რეალურად
ამა თუ იმ ასე ჰაიპარად განიაცებულ
სახელმწიფო საკუთრებას, უამრავი
ჩვენი ბიზნესმენისთვის უკანონოდ
წართმეულ ქონებას, რომლის მათო-
ვის დაბრუნების პროცესის დაწყებას
ამჟამად მაინცდამაინც არავინ ჩქა-
რობს.

ოთარ ტურაბალიძე

ტკბილი ცნობრება

უტკბილედ ბევრს ცხოვრება აუტანლად
მიაჩნია. თუ შეიძლე-
ბა, რომ დესერტებზე უარის უთქმელად,
შევიწარმოო ტანკენარო-
ბა და დავიკლოთ კიდევ ზამთარში
„შექნილი“ კილოგრამები? ამისთვის
ვირჩევთ ყველაზე დაბალკალორიულ
დესერტებს.

ჩვენი ექსპერტი - გვების სპეციალისტი,
მედიცინის ფსიქოლოგი, გას-
დომის კლინიკის ხელმძღვანელი
ელენა მოროზოვაა.

სორბეტი

ეს დესერტი გაყინული ხილი და
წვენია. ამ კერძის კალორიულო-
ბა უთანაბრდება ხილის კალორი-
ულობას, რისგანაც მას ამზადებენ.
არ არის ძნელი სორბეტის დამზა-
დება: დაჭყლიტეთ კენკრა ან ხი-
ლი ბლენდერში ერთსახოვანი
პიურეს მიღებამდე, გადაიტანეთ
პლასტმასის სათავსში ან პაკეტ-
ში და მოათავსეთ სა-
ყინულეში. როგორც
კი ნარევი გაიყინება,
მიიღებთ გემრიელ
ნაყინს, რომლის მირ-
თმევაც უნდა მოასწ-
როთ 48 საათის გან-
მავლობაში. სორბეტი
100 გრამ მზა პრო-
დუქტში საშუალოდ
35-დან 70 კილოკა-
ლორიას შეიცავს.

ჯოხბეებს საჭმლის მონელებას

და გამოაქვს ორგანიზმიდან მძი-
მე ლითონების მარილები.

ზემფარი ხილი

ალმისანდრი პუშკინის საყვარ-
ელი დესერტი იყო შემწვარი ვაშ-
ლი დაჩინი. თუ გინდა არ უნდა
მივბაძოთ ჩვენც დიდი პოეტის მა-
გალითს? შეიძლება შევწვათ კომ-

მიღებული ლაბა), პექტინებს, შაქ-
რის ფხვილს ან მის შემცველს.
პექტინსა და აგარ-აგარს ორგა-
ნიზმიდან გამოაქვთ ტოქსინები,
ასუფთავებენ ლეიქსს. პექტინი
ასევე აუმჯობესებს საჭმლის მო-
ნელებას, ნორმაში მოჰყავს ქო-
ლესტერინის დონე სისხლში. ყე-
ლატინი ამავრებს თმებს, აუმჯო-
ბესებს კანის მდგომარეობას.

ზოკოლადი

ბრ აუარესებს ფიგურას, თუ ის
შავი მომწარო გემოსია, კაკო-
ბარკოსნების 70 პროცენტზე მე-
ტი შემცველობით. მისი მაღალი
კალორიულობის დროს (600 კი-
ლოკალორია), ამ
პროდუქტს აქვს და-
ბალი გლიკემიური
ინდექსი (სისხლში
შაქრის დონეზე პრო-
დუქტების გავლენის
მაჩვენებელი). რაც
დაბალია პროდუქ-
ტის გლიკემიური ინ-
დექსი, მით მეტი
შრომა უნდას ორგა-
ნიზმს მისი გახლეჩ-
ვისათვის და მით
ნაკლებია იმის ალ-
ბათობა, რომ მირთ-
მეული აისახება
წელზე. ამიტომ შავი
შოკოლადის 10 გრა-
მი საუზმეზე შეიძ-
ლება მიიღოთ თუნ-
დაც ყოველდღე. მაგ-
რამ არც თეთრ, არც
რძის შოკოლადს
კარგ ფიგურასთან
არანაირი დამოკი-
დებულება არა აქვს.

როგორ დესერტი უვნებელი ფაქტორის

ხილის სალათები

ოღონდ არ არის სა-
ჭირო მისი დამძიმება
ნიგვით ან თაფლით.
ნატურალური იოგურ-
ტით შეზავებული ხი-
ლის სალათი „მიად-
წვეს“ 80-110 კილოკა-
ლორიას 100 გრამ დე-
სერტზე.

ჩირი

080 გემრიელია და
სასარგებლო, თუმცა უნდა გვახ-
სოვდეს, რომ ჩირი საკმაოდ კალო-
რიულია. მაგალითად, ყოველ
წელე ვაშლში 30 კილოკალორია,
მის ჩირში - 220 კილოკალორია
100 გრამში. მაგრამ ვაშლის ჩირი
- ეს მებდა „მსუბუქი“ პროდუქტია,
ამიტომ ვაშლის ლეჭვა „ხელსაყრე-
ლია“ წელისთვის, 100 გრამი ეს სა-
სარგებლო დესერტი რომ მიირთ-
ვათ - ვფიქრობთ გაგიჭირდებათ.

მსხლისა და ვაშლის ჩირი გვეხ-
მარება არა მხოლოდ იმაში, რომ
მოვიკლოთ ერთი-ორი კილოგ-
რამი, არამედ მას ორგანიზმიდან
გამოჰყავს ზედმეტი მარილები.
ვაშლის ჩირი შეიცავს პექტინს,
ბრომელაინს და ის ანესტიკებს
დანაყრების შეგრძნებას. ხმობის
შემდეგ ეს ხილი (ვაშლი, მსხალი,
ქლიავი და ა.შ.) ინარჩუნებს თა-
ვის თავში ყველა ვიტამინს (pp,
A, B, C) და გლუკოზას. მსხლის
ჩირს ნორმაში მოჰყავს ნივთიე-
რებათა ცვლის პროცესები, აუშ-

მარმელადი

შემწვარით შევარჩიოთ ხილი-
კენკროვანი ნაირსახეობა. ასეთ მარ-
მელადს ლებულბონ გვიანი მწიფო-
ბის ვაშლების ბიურესგან. გემო რომ
გამრავალფეროვნონ, გახსნილ
ვაშლს უმატებენ სხვა კენკროვანე-
ბისა და ხილის ბიურეს. ყელეს თვი-
სებების მისანიჭებლად პიურეში
დებენ ყელატინს, აგარ-აგარს
(ზღვის ზოგი წყალმცენარისგან

დაიხასსოვრით

● ჩირებს შეუძლიათ დაგვი-
მონ არა მხოლოდ ცხოვრება, არა-
მედ სარგებლობაც მოუტანონ
ჯანმრთელობას.

● ჩაიში ამშვიდებს ნერვულ
სისტემას, სასარგებლოა ოსტეო-
პოროზის დროს.

● ჭერმის ჩირი შეიცავს ბევრ
კალიუმს და კეთილნაყოფიერ
გავლენას ახდენს გულზე, აგრეთ-
ვე ამცირებს ონკოლოგიურ და-
ავადებათა განვითარების რისკს.
შაქელიაგი აწესრიგებს კუჭნაწ-
ლაგვა მუშაობას, გვიცავს ყაბ-
ზობისგან, ოდნავ დაბლა სწვეს
წნევას. სასარგებლოა მათთვის,
ვინც ხშირად უზის კომპიუტერს,
ვინაიდან შეიცავს ვიტამინებს,
რომლებიც აუმჯობესებს მხე-
ველობას.

● ლეღვი ხელს უწყობს ფარი-
სებრი ჯირკვლის მუშაობის გაუმ-
ჯობესებას.

რეანიმაცია

მოსახლენი სამუშაოს სიკეთე

ბაბმედი აქსიომად ითვლება: მოსახლენი და ერთფეროვანი სამუშაო ტენის იმდენად აშრობს და აჩლუნგებს, რომ კაცმა თავისუფლად შეიძლება დეგრადირება დაიწყოს. მაგალითად, წარმოიდგინეთ, რომ ყოველდღე წიგნებს ერთი კარადიდან მფორეში ან ვიზობთ, ანდა თხროლი გაგყავთ, რომ იტყვიან, „იმ სიდან საღამომდე“. რამდენიმე დღის შემდეგ ამისთანა სამუშაოს არა თუ შესრულებაზე, გაფიქრებაზეც კი კაცი შეიძლება გაგიფდეს.

მეცნიერებრივ იმ აზრისა იყვენ, რომ მონოტონური მოქმედებები ადამიანს მანქანად აქცევს. ჩვენი თავის ტვინი ამ დროს თითქოს ავტოპილოტის რეჟიმში იწყებს მუშაობას, უფრო ეკონომიურად მოქმედებს და ერთი და იგივე ამოცანის შესრულებაზე გაცილებით ნაკლებ ენერჯიას ხარჯავს. ამ დროს კი იზრდება აქტივობა თავის ტვინის სხვა ნაწილში, რომელიც, ჩვეულებრივ, დასვენების დროსაა ჩართული. ამდენად, სპეციალისტების დასკვნით, ადამიანი უფრო მეტად სულელი ხდება, რის შედეგად ყველაზე მარტივი საკითხების გადასაჭრელად მას დიდი ძალისხმევა სჭირდება. მაგრამ, ცოტა ხნის წინათ, „მონოტონიურობის ჰიპოთეზას“ ნერტილი დაუსვეს ცენტრალური ლანკაშირის (დიდი ბრიტანეთი) უნივერსიტეტის მეცნიერებმა. მოკლედ რომ ვთქვათ, აღმოჩნდა, რომ რუტინული სამუშაო შემოქმედებით ნიჭს ასტიმულირებს. ექსპერიმენტის დროს 15 წუთის განმავლობაში 40-კაციანი მოხალისეთა ჯგუფი ტელეფონის წიგნიდან აბონენტების ნომრებს იწერდა. შემდეგ გამოსაცდელებს შემოქმედებითი დავალების შესრულებას სთხოვედნენ: მაგალითად, მოეფიქრებინათ, თუ რის გაკეთება შეიძლება... ულასტმასის ორი ფანჯრისგან. რუტინით გატანჯულმა და ნამდვილ საქმეს მონატრებულმა მოხალისეებმა ორიგინალური იდეების, რომ იტყვიან, ფეიერვერკი მოაწყვეს! საკონტროლო ჯგუფის მოხალისეებმა კი, რომლებსაც „გადამწერთა“ ბედი ასცდათ და რომლებსაც

თავიდანვე შესთავაზეს რაიმე ორიგინალური მოეფიქრებინათ, თავი ბევრი ვერაფრით გამოიჩინეს, კრეატიული იდეა მათ გაცლებით ნაკლები აღმოაჩნდათ. ასლა მეცნიერები დარწმუნებულნი არიან, რომ მოსახლენი სამუშაო შემოქმედებით ნიჭს ასტიმულირებს, რადგან განყენებულად ფიქრს, „ცაში ფრენის“ დროს ტოვებს. ამით იგი თავის ტვინს განტვირთავს გენიალური იდეების გასააზრებლად. ამდენად, გამორიცხული სულაც არ არის, როცა ჩვეულებრივი, ორდინალური, მონოტონური სამუშაოს შემსრულებლები მსატერული ღირსებებით გამოირჩეულ ნაწარმოებებს ქმნიდნენ. მეცნიერთა აზრით, გონების მოდუნება – ნამდვილად ძალიან რთული რეგომარეობაა. როცა თქვენ რეალურად გადისა და დროს „ეთიშებით“ და რაღაც შორეულ სამყაროში მიდისართ, თავის ტვინისთვის ეს გამოუმუშავებულ დაძაბულობაზე გაცილებით უფრო მნიშვნელოვანი მდგომარეობაა. ჩვენ მივეჩვიეთ პრობლემის არსზე გონების ფოკუსირებას, სინამდვილეში კი მას ერთგვარად „ზემოდან“ უნდა დავხედოთ. მაშინ „გონების განათების“ მომენტებზე უფრო მრავლად გვექნება.

ლალი ხუნდაძე

რეანიმაცია

გაქმნიან ვახუსეუნიან

ნათელაშვილი საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის მზადებას იწყებს

„ლეიბორისტული პარტიის“ ლიდერი შალვა ნათელაშვილი ოქტომბერში დაგეგმილ საპრეზიდენტო არჩევნებში მონაწილეობის მიღებას გეგმავს. მისი თქმით, პარტია ბრძოლის აქტიურ რეჟიმში გადადის და მზად არის, ივანიშვილისა და სააკაშვილის ტანდემს მედგარი წინააღმდეგობა გაუწიოს. ნათელაშვილი ამბობს, რომ პრეზიდენტისა და პრემიერ-მინისტრის კოჰაბიტაცია შეხმატებულულობაში გადაიზარდა, ქვეყანა კი უფსკრულის პირას იმყოფება. მზად ვარ, თავში ქვა ვიხალოთ და ქვეყანა გადავარჩინოთ! – მოგვიწოდებს ნათელაშვილი.

„სააკაშვილის მხრიდან საფრთხე ყოველთვის იარსებებს“

– ფიქრძის პროფესორი ლადო პაპავა, – იგი შეეცდება, რომ დარჩეს ნაციონალური მოძრაობის „იათოლა ჰომეინი“, ანუ იყოს პარტიის თავმჯდომარე, მაგრამ, დღეს თუ სააკაშვილს კიდევ ჰყავს მხარდამჭერები, ჰყავს იმიტომ, რომ არის პრეზიდენტი და ხელისუფლების გარკვეულ სეგმენტს აკონტროლებს. როცა ის ხელისუფლებას ჩამოშორდება, ბევრ მხარდამჭერს დაკარგავს, ხოლო მისი ყალბი რიტორიკა იმდენად გაცვეთილია, რომ ძნელი წარმოსადგენია, რა შეცდომები უნდა დაუშვას „ქართულმა ოცნებამ“, რომ სააკაშვილი ისევ გახდეს პოპულარული. თუმცა, საფრთხე მისგან ყოველთვის მოსალოდნელია.

„ახალი თაობა“

ცოტნი გამსახურდია პოლიტიკაში მოსვლას გეგმავს?

31 მარტს საქართველოს პირველი პრეზიდენტის, ზვიად გამსახურდიას დაბადების დღეა. ვრცელდება ინფორმაცია, რომ გარკვეული ჯგუფი ამ თარიღის პომპეზურად აღნიშვნის დაკანონებას აპირებს. ექსპრეზიდენტი ვაჟი ცოტნი გამსახურდია ამ ცოტა ხნის წინათ ციხიდან გამოვიდა და, როგორც ამბობს, გარკვეული გეგმები აქვს პოლიტიკასთან მიმართებაში. „გეგმავს არასამთავრობო ორგანიზაციის ჩამოყალიბებას. შესაძლოა, სხვა ტიპის ორგანიზაციაც, თუმცა, ჯერჯერობით, კონკრეტულად ამ თემებზე საუბარი არ მსურს. ამ ეტაპზე ანალიტიკური მუშაობითა და კონსულტაციებით შემოვიფარგლები“, – ამბობს ცოტნი გამსახურდია.

„მეხრია“

ცოცხალი გუნება

მიწიერი ელფები. ნისლპარდი...

მბრტის დამდევს მსოფლიოში... კატების საერთაშორისო დღე აღინიშნა. ცოტა ხნის წინათ ამერიკის შეერთებულ შტატებში კატის ახალი ჯიშის გამოიყვანეს, რომელსაც ელფი დაარქვეს. უნდა ითქვას, რომ ეს კატები მართლაც ფანტასტიკურ არსებებს უფრო ჰგავნან, ვიდრე ჩვეულებრივ ფისოებს, რომლებსაც ასე უჩვეულები ვართ. სურათზე ადვილად დარწმუნდებით ამ კატების არაჩვეულებრივ გარეგნობაში – მარტო ყურები რად ღირს!

ამ კატების თავყვანისმცემლები მათ ცნობილი მსახიობის ორლანდო ბლუმის მიერ გახსმარებულ ფილმში „ბექდების მბრძანებელი“ სიმპატიურ ელფს ლეგოლას ადარებენ, თუმცა კი, კაცმა რომ თქვას, ისინი გაცილებით მეტად სხვა ელფს ჰგვანან – ესაა დობი ფილმების ციკლიდან ჰარი პოტერი-სა და მისი მეგობრების თავგადასავლების შესახებ. ამ ჯიშის გამოყვანა 2007 წელს დაიწყო. კატების სელექციონერის კარენ ნელსონის თქმით, მას სურდა ისეთი ახალი ჯიშის მიღება, რომელსაც სფინქსისა და კი-

ორლების გარეგნობა, თან ისეთივე ნაზი და ალერსიანი ხასიათი ექნებოდა. და, როგორც თავად ამბობს, მან დასახულ მიზანს მიაღწია. ელფებს ამერიკული კიორღების ყურები აქვთ, ხოლო შიშველი სფინქსებისგან – ყველაფერი დანარჩენი. ზრდასრული ელფი 3-დან 6 კილოგრამამდე იწონის. ძილი მათ საბნის ქვეშ, პატრონების ლოგინში ურჩევნიათ და ყველასთან, მათ შორის ძაღლებთანაც კი მეგობრობენ. ამ ჯიშის მცოდნეები ამბობენ, რომ ელფებში ერთდროულად ცხოვრობენ კატა, ძაღლი, მაიმუნი და ბავშვი. ეს კატები ძაღლებით ერთგულნი, მაიმუნით ანცები და საზრიანები და ბავშვით მიამიტნი არიან. კატა-ელფი ძალიან იშვიათი ჯიშია – ამერიკის შეერთებულ შტატებში ისინი მხოლოდ ათამდე ოჯახს თუ ჰყავს და ერთი კნუტის ფასი ორი ათასი დოლარიდან იწყება. სხვათა შორის, ახალი ჯიშის მარტო შინაური კატების ოჯახში არ გაჩენილა. ველური კატების ყველაზე ახალი წარმომადგენელი ბორნეოს ნისლ ლეოპარდი (Neofelis diardi). თავდაპირველად მას ნისლა ლეოპარდის ქვესახედ მიიჩნევდნენ, მაგრამ დნკ-ს ანალიზმა აჩვენა, რომ ეს დამოუკიდებელი სახეობაა, რომელსაც ნისლპარდებსაც უწოდებენ. ბუნებაში იგი მხოლოდ ბორნეოსა და სუმატრაზე ბინადრობს. მისი სიგრძე დაახლოებით ერთი მეტრი და 25 კილოგრამამდე იწონის.

თაბარ გოგიაშვილი

რეკლამა გ. ახვლედიანის ქ. №19. „საქართველოს რესპუბლიკაში“ 299-62-77; 599 32-85-76.

კადრი

ანაკლოტავი

სამშობნობის ექთანს სამი ტყუილი გამოჰყავს და მამას გადასცემს: – სომ კარგებია? – კი! – ამბობს ნინოწამხდარი მამა და ბავშვები მანქანისკენ მიჰყავს. – მაგენს მანქანაში რომ ჩააწყო, მობრუნდი, სამი კიდეა! – უყვირის ექთანს. * * * მისი ცოლთან ერთად თევზაობს. – ქალო, თევზი შეწვი! – ჯერ სომ არ დაგიჭერია? – შენ დაიწვე, თევზი იქნება! * * * ახალბედა მონადირე ახლობლებს უყვებოდა დათვზე ნადირობის შესახებ: – დავინახე დათვი, მოგუშვი ახლოს, თოფმა კი არ გაისროლა; გამომეკიდა, გავიქეცი, მაგრამ რას გაასწრებ, ავჭვერი სხეზე; ამომყვავ, მაგრამ უცებ ფეხი დაუტყურდა და დაიმტვრა – ჩამოვყვდი და სულ კონდახი ვურტყვი თავში...

– ვაა, შენ რა მამაცი ყოფილხარ, შენს ადგილზე მე ჩავისვრიდი, – წამოიძახა ერთერთმა. – აბა შენ რა გგონია, რაზე დაცურდა? * * * – მისი გადმოვთავითმფრინავიდან და შარვალი ჩაჭრება, აინწევს და თან ჩაიბურღლუნებს: – სო შემჭამეს ამ სტიუარდესებმა, ხან შეიკარით, ხან გაისხენით ქამრებით... * * * – გიბედი, ჩვენი კაკოლე რომ მომკვდარა? – არ გადამრიო, როდის, ბოშო?! – დილის 4 საათზე. – მაგია გვიღვიძა ასე ადრინად მაგ უბედურმა?! * * * ძაღლი ექიმს ეუბნება: – ექიმო, ჩემმა ქმარმა აიჩემა, ნაბოლენი ვარო! – არა უშავს, შევეცდები, განვკურნო. – იქნებ პირდაპირ კუნძულზე გადაგვესახლებინა?

საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი რედაქტორი ალექს ასლანიშვილი 299-62-77; 599 56-81-86. პასუხისმგებელი რედაქტორები: გურამ გოგიაშვილი 599 53-76-16; რუსლან რუსია 599 17-21-21; სპარტაკ ძოგუღია 599 36-00-35. პასუხისმგებელი მდივანი მამუკა მამუკია 514 33-33-24. ISSN 2233-3851. ua(უა)070.4(479.22) ს-323